

CENJENIM NAROČNIKOM IN DRUŠTVAM S. N. P. JEDNOTE NA ZNANJE.

Uredništvo in upravnitvo "Glas Svobode" kakor tudi pisarno Slovenske Narodne Podporne Jednote, smo PRESELILI iz sedanjih prostorov NA 669 LOOMIS STREET.

Pisarna bode ravno nad Pilzensko pošto v I. nadstropju, SOBA ŠT. 2. In ravno na periferiji glavnih cest 18 ceste, Loomis ceste in Blue Island ceste.

Vsi dopisi in pošiljave za uredništvo all upravnitvo "Glas Svobode" kakor tudi Slovenske Narodne Podporne Jednote, NAJ SE od sedaj naprej NASLOVLJAJO NA 669 LOOMIS S., CHICAGO, ILL.

Cenjene naročnike, katerim ne dohaja list redno, prosimo, da iste reklamujejo vendar pa ne tako "hudomušno", kakor nekateri, kajti z izdajanjem lista je spojeno veliko preglavice, truda in sitnosti. Zelo neprijetno nam je, da se je zadnja številka tako zakasnela; temu je bilo kriva preselitev in pa delavski praznik 1. maj, na katerega se v tiskarnah ni delalo.

Pri tem tudi opetovano naprosujemo, da cenjeni naročniki, kateri naznanjajo svoje novo bivališče, nam naznanijo tudi stari naslov, kajti brez tega je težko dobiti naročnika in nam to daja obilo brezpotrebne posla, naročniku pa uпрizorja, da se mu list dostavi ne more.

***

Z zadnjo izdajo našega lista smo nekaterim cenjenim naročnikom poslali opominske liste za naročnino. Naprosujemo jih, da nam blagovole isto čim prej poravnati, kajti vsakdo mora vedeti, da imamo z izdajanjem lista ogromne stroške, ter da moramo plačevati tiskovino in papir brez odloga, mislimo toraj, da to našo prošnjo ne ponavljamo gluhim ušesam.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

Novi ministerski predsednik Goremkin je vze nastopil svoje posle ter je takoj ob nastopu po ministru Schwabenachu dal inozemskim časnikarjem objaviti:

"Njegovo Veličanstvo ruski car in novi ministerski predsednik imata popolni in častni namen ideje narodnega zastopstva izvesti. Do sedaj ni namena razpustiti parlament. Seveda, ako bi se pripetile stvari, katere bi uprizorile razpustitev parlamenta, potem bi se vze na to delalo, da bi se položaj olajšal. Vlada hoče z parlamentom skupno delovati."

Konstitucionalni demokrati so na svojem kongresu sklenili in predložili resolucijo, v kateri zahtevajo:

Popolno pomilostenje političnim ujetnikom, parlamentarno poročstvo, osebno prostost, enakopravnost postave, splošno, enako in direktno volilno pravico, izvedba agrarične reforme in parlamentarično preiskavo korupcije v državnih oddelkih. Nevarnost, da se prične boj med vlado in novim parlamentom čedalje bolj narašča. Parlament se bode v četrtek otvoril.

Čeravno je prvotno izjava novega ministerskega predsednika, v kateri je poudarjal da hoče car s parlamentom skupno delovati prozvročil navdušenje, se je to kmalo poglobilo, in stara nezaupnost je pri-

šla na to mesto.

— Liberalci so kar osupnjeni z objavo novih postav, nad katerimi so se vze obnovno spodtikavali in kateri so tudi provzročili padec Wittejevega ministerstva.

Čeravno židovsko izseljevanje iz Odeze nekoliko ponehuje, vendar se dan k dnevu povprečno 100 židov iz tega mesta izseli.

Po provinci so pozamezne židovske kolonije popolnoma zginole, hiše so prazne, polja neobdelana in vse v skrajno zanemarjenem stanju.

Židje se izseljujejo radi tega, ker se pričakuje, da se kmalo obnovne krvavi spopadi, kateri bodo še veliko grozovitejši, nego so bili dosedanja.

Krvniško postopanje Kozakov v Suša presega vze vse meje. Nekoliko "junaških" činov kozakov pri naša ruski list "Rječ".

400 kozakov je pričelo bombardirati vas Tog od vseh strani ter razdejali so 25 hiš, na to udrli v vas, preiskali hiše ter odvezli 25 pušk in 900 rubljev. Na to so pa pričeli po vasi ropati. 15 kmetov so do smrti pretepeli, a njih žene in hčere pa posilili.

V vas Aketi prišla sta k nekemu kmetu dva kozaka "na obisk". Ker kmeta slučajno ni bilo doma, sta posilila ženo. Vračajoči se kmet je pa kozaka ugledal, ter jih je s sekuro v roki zasledoval.

Kozaka sta mu utekla, a iz maščevanja sta zažgala celo vas.

V plamenu je zgorelo dosti ljudi, in kozaka sta od daleč streljala na ljudi, ki so ogenj gasili.

AVSTRIJA.

Feldzajgmajster nadvojvoda Rainer je odstopil kot poveljnik avstro-ogrške deželne brambe. Nadvojvoda je ta posel odpravil 35 let, ter njemu se ima deželna bramba zahvaliti, za splošno preosnovo in da je dospela do te višine, na kateri je dan danes. Pred leti, kakor znano, je bila deželna bramba zadnje vojaško kolo, a po prizadevanju nadvojvode uživa deželna bramba enaki ugled z drugo armado.

V deželni brambi so služili prejšnje čase vojaki, ki se dan dan uvrstijo v nadomestno rezervno, ter so tvorili v vsakem okraju le en bataljon. Od kar so pa to uvrstili v stalno armado, ustanovili so polke, tako da ima vsak dopolnilni okraj svoj stalni polk.

NEMČIJA.

Štrajk v Nemčiji.

Iz vsih področij štrajka prihaja jo dobra poročila.

V Frankfurtu ob M. kjer so se vze obravnavanja prekinole je prišlo med kovinarji in delodajalci do popolnega sporazuma drugače bi pa 16.000 kovinarjev pričelo s štrajkom.

Štrajk delavcev v Swinemünški luki je po teku 3 mesecev tudi ugodno končal za delavce.

Kakor se poroča iz Halle so se pričele vršiti pogajanja tudi med tamošnji premogarji in vse kaže, da bodo delodajalci delavskim zahtevam popolnoma ugodili.

Delavci, ki so zahtevali povišek plače, so odkazali izvedbo svojih zahtev posebnemu odboru, kateri je kakor se vidi svojo nalogo častno rešil in proderl z zahtevki na vsej čerti.

Kronani tatovi.

Proti princu Wrede in njegovi soprogi izdalo je državno pravdnitvo v Berlinu zaporno povelje.

V gradu Mecklenburg, kjer sta ta dva stanovala, je policija našla vse polno ukrašenih dragocenosti, katero sta ta dva pokradla po raznih

hotelah. Neki odpuščeni služabnik jih je ogradil.

Parček se sedaj nahaja na Španskem.

Če bode prišlo do obravnave, da ne bodo cel škandal vze poprej po-teptali ni znano, vendar proces se bode vršil približno tako le:

Poklicali bodo slovite zdravniške kapacitete, ti bodo pač ti dve srčici preiskovali, jih tipali za žile a izrek diagnoze se bode glasil.

"Sta bolna, ter trpita na kleptomaniji." Sodni dvor pa bode v imenu Veličanstva izrekel oprostilno obsodbo, ter jim s tem podal patent za krasti na poljuben čas.

Tako se pač navadno završijo procesi proti takim kumpanom.

ITALIJA.

Politikujoči papež.

Papež je sprejel 250 romarjev iz Ogrske. Opominjal jih je, naj ostanejo svojemu apostolskemu kralju pod vsakršnimi pogoji verni. Ako kralj ne izpolni narodnih zahtev, zgodi se zategadelj, ker ne more privoliti, da bi se kratile njegove vrhovne pravice. Pobožni Madjari so bili z nagovorom jako nezadovoljni, a so morali molčati. — Obenem je izdal papež ukaz vsem francoskim duhovnikom, da ne smejo brez dovoljenja svojih škofov kandidirati v poslansko zbornico.

VELIKA BRITANIJA.

Britska vlada je turški vladi izročila ultimatum, s katerim zahteva odstranitev vojaških čet iz Tabah in sicer v teku 10 dni.

Preče točke bode za to postavljena komisija reševala, dokler se končno ne postavi mejo med to in drugo državo.

Srednjezemska mornarica je odplula v turško vodovje, kjer bi v slučaju da turška vlada ne ugoditi britski zahtevi, takoj pričelo z akcijo.

KITAJSKO.

Velike poudnji na Kitajskem.

Amerikanski konzul v Hankau na Kitajskem je v Washington brozjavno naznanil, da je nastala v provinciji Human grozovita povodenj, v kateri je utonilo ogromno število ljudi in porušilo veliko poslopj. Od inozemcev pa ni nobeden ponesrečil.

Ameriške vesti.

Konvencija premogarjev.

President Mitchell in okrajni predsedniki se sedaj bavijo z vprašanjem, ali se prične splošni štrajk, ali se ima pričeti z delom. To vprašanje rešuje nadodbor, ki sestoji iz Mitchella, d'striktnega predsednika in tajnikov ter imajo poročati konvenciji o izidu rešitve tega prašanja.

Dne 5. t. m. je nadodbor poročal konvenciji, da je sklenil povrniti se k delu. Vse to pa pomeni popolnoma izjalovljen štrajk premogarjev.

Premogarski štrajk ponesrečil.

Šest dolgih tednov so se delegatje premogarjev v Scrantonu posvetovali. Šest dolgih tednov so trajala posvetovanja, a pri teh so pa pustili propasti zahtevo za zahtevo, ter sklepali brezupne pogodbe z premogarskimi baroni.

In sedaj, ko so ti baroni spoznali stalšče, pričeli so uboge trpne prezirati, ter jih smatrajo beračem a slednji so se pa udali, ter štrajku dali slovo.

Seveda v vsem so sledili svetu Mitchellu in drugim voditeljem, kateri so delavce pripravili, da se bodo morali zadovoljiti z onimi po-

goji, pod katerimi so v letu 1903 delo sprejeli.

Čas in trud je toraj zaman. Koliko so delavci v tem času zgubili?

Premogarski magnati se pač lahko veselijo svoje zmage in uverjeni smo, da bodo še le sedaj začeli pritisniti na ubogo paro.

Pri tem se pa nam tudi uriva vprašanje, li bodo delavci Mitchellu, kateri je tako strahopetno kapituliral še zaupali? Mislimo, da ne, vendar gotovo še ni.

Is delavskih krogov.

Pueblo, Colo., 8. maja: V nekem puebleskem rudokopu prišlo je do kravala med strajkujočimi nastavljenici in šerifovimi pomagači.

V tej rabuki je bil en delavec ubit in dva druga nevarno ranjena. Delavci so dva šerifova pomagača dobro pretepli.

Ustreljeni delavec je neki Italjan z imenom Miha Merino.

Pretepu je bil uzrok, da so se pogajali o osemurnem delavniku ter da so delavci zahtevali ravno isto plačo, kakor so jo pri tournem delavniku imeli.

Ko se tej zahtevi ni ugodilo je 100 delavcev odstavilo delo, ter se podalo na štrajk, kateri so poskušali tudi druge delavce k štrajku prepovoriti.

Iz tega je nastala rabuka, pri kateri so se udeleževale tudi ženske. Ko so se šerifovi pomagači približali, je nekdo ustrelil, na kar so tudi šerifovi pričeli streljati.

Krvavi boj.

V Passaic, N. J., se je dne 5. t. m. vršil med 150 štrajkujočimi italijanskimi delavci in med delavci ki so vposlovljeni pri zidanju nove stavbe "Daily herald" krvav pretep.

Policiste, ki so hoteli posredovati, so pretepli. Ko je večje število policije prišlo na pomoč, je nastala cela bitka, v kateri so oddali nad 200 strelav. Ranjeni so bili štirje delavci in več policistov.

32 oseb je zaprtih.

Nesgoda na železnici.

Iz zapada došli Chicaški vlak št. 21 in vzhodno vozeči Chicaški ekspresni vlak št. 18. Pa železniške družbe, sta v bližini Springfield Furnace trčila skupaj. Deset oseb je bilo usmrčenih in 20 več ali manj ranjenih. Uzrok tej nesreči je bila poškodba poštnega vlača ni razumel znamenja, da je proga zastavljena. Vozil je dalje in na vzkižju železnih cest se je katastrofa pripetila.

Vlača sta s tako silo trčila skupaj, da so sprednji vozovi popolnoma zdrobili.

Na prošnjo umorjena.

V Newportu News Va. prišel je neki Avstijec z imenom Julij Pavlinič na policijo, kjer je hladnokrvno oznanil, da je ubil svojo ženo.

Njegova žena bila je preteklo leto v Eastern State bolnici. Zmešalo se je revici, a ko se je nekoliko pozdravila, vrnila se je zopet k svojemu možu.

Pripovedovala je, koliko da je morala vtej bolnici terpeti in pre-stati in prosila moža, da če se ji bo-lezen poverne, naj jo usmrti. Res je zopet začela noreti, a ko je njen mož opazil njeno stanje, jo je usmrtil, pred umorom pa jo je lepo osnažil in okopal.

Fariški požigalec.

Rev. C. Stewart Bain v Waterloo je zaprt, ker je sumljiv, da je tamošnjo cerkev zažgal, hoteč ogoljufati zavarovalnico za zavarovano svoto.

Cerkev je pogorela, a rev. ni do-bil zavarovalnine.

SAN FRANCISCO.

Železnice so vze pripravile načrte, kako da bodo odvažale podrtine. Ceni se, da morajo 9 milijonov kubičnih jard podertin odpraviti. Za odvaževanje tega so najeli različne vozove ter položili železnične proge.

Število milice vsak dan bolj zmanjšujejo, ter opravlja regularno vojaštvo patrolne službe.

Vse zavarovalne družbe so izjavile javno, da ne bodo poplačale škoda na hišah, katere so nastale po drugih vzrokih, in ne po ognju.

Tudi za hiše, katere so z dinamitom razdejane bile, ne bodo pover-nili odškodnine.

Radi teh izjav so oškodovani posestniki jako razburjeni.

Zavarovalne družbe bodo pričele drugi teden škodo ceniti.

Senat ne podpira finančnega načrta.

Finančni senatov odbor se je danes proti resoluciji senatorja Lew-landa iz Newade izjavil. Lewland je stavlil predlog, da bi združene države prevzele poročstvo o pošojilu mesta San Francisco.

Poročilo izjavlja, da se je eno-glasno sklenilo, da izvedba pomožnega finančnega načrta ne spada v kongresovo področje. Radi tega je tudi uredba skupnega odbora za rešitev tega vprašanja nemogoča.

Državni departement je dobil od Generale Greely iz San Frisco naslednje poročilo:

Položaj se znatno boljša. Prihod 36 častnikov omogočuje imenovanje poveljnikov mnogobrojnih taborov. Število v taborih stanujočih oseb znaša 50.000, vendar se število od dne do dne manjša.

Kar se zaloge tiče, imamo samo moke in krompirja zadosti, vsa druga zaloga bode pa kmalo pri kraju.

Sanitetni oddelek je mnenja, da so poljski tabori nevarnost za zdravstvene ozire mesta, kajti tam je vse vmazano in ostanki jedil proizročajo smrad iz česar bi lahko nastale bolezni.

Radi tega se je zavkazalo, da morajo vsi prebivalci po taborih strogo paziti na snago in red.

Tudi je zdravstvena komisija prepovedala prodajati nekuhano mleko.

Dne 6. t. m. došli britski parobrod je čutil na širokem morju hud potres in v najkrajšem času so nastali tako hudi in visoki valovi, da se jih kapitan te ladije takih še ne spominja. Mornarji so morali delati na vse pretege, da so ladjo in se-be rešili.

Slovenski pevski zbor "Slovan" v St. Chicagi

privedi dne 12. t. m., t. j. to saboto v dvorani gosp. Kranjca na 95. cesti in Ewing Ave. v St. Chicagi domačo zabavo.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina za možke \$1, ženske so proste.

Prosta je tudi pijača in prigrizek.

K obilni udeležbi vabi Odbor.

Popravek.

Pri sestavi "Pred novim orlom" se nam je urinila neljubá pomota. Po 10 odstavku je stavec uležil tekst od "Nekaj o katolicizmu iz stare domovine." V prihodnji številki bodemo ta nedostatek popravili Cenjeni bralci naj nam to pomoto blagovoljno oprostite.

Uredništvo.

Rojakom priporočamo "International Theatre" v Chicagi. Vstopnina 10, 20 in 30 centov.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Ponatis iz "Slov. Naroda"

Tretji del.

VII.

Baronica je še mnogo vpraševala, ali Kopitar ji ni hotel ničesar pojasniti in jo je zapustil v veliki zbežanosti.

Iz Cojzove hiše je šel naravnost h generalnemu intendantu, s katerim je imel dolg pogovor. Vsi uradniki so se čudili, ko so videli, da je generalni intendant spremil Kopitarja do stopnic in mu kakor najboljšemu prijatelju stiskal roko.

Kmalu potem pa je postalo v mestu nenavadno gibanje. Policijski uradniki se begali semintja, vojaštvo je v malih oddelkih odšlo na razne strani iz mesta, general Delzons pa se je z generalnim intendantom peljal v justično palačo (kjer je sedaj kmetijska družba), kamor so bili pripeljali več aretovanih oseb.

— To Vam povem drugič, danes itak nimate časa, ko pričakujete sručca.

— Baronica je zopet sedla in naslonila glavo ob roko.

— Torej mislite, da se mi ni treba ničesar bati?

— Ničesar! Bodite brez skrbi!

— A povejte mi vendar, kdo je zarotnik izdal, kako jim je policija prišla na sled, koliko se je dogvalo. Dokler tega ne izvem, ne bom imela miru.

Kopitar pa ni ničesar hotel povedati, najmanj, da je on vso stvar zasledil in razkril in da je policiji niti naznaniti ni hotel, dokler ni vedel, če baronici Cojzovi ne preti kaka nesreča.

— Kar sem hotel izvedeti, to vem. Zato dovolite, da grem. Tu imate svojo karto, uničite jo sami, da ne bodeite imeli skrbi.

Podamo najvažnejše znote, katera papeževa zbirka Syllabus in Encyklika: Quanta Cura — papežovo pismo navajata: Zmota je, ako se trdi, da zahtevata družabni red in posvetni napredek, da je družba urejena in vladana brez ozira na vero, ali brez razločka med pravo in krivo vero; — zmota je, ako vlada dolžnosti ne pripozna, da kaznuje grešnike proti kt. veri, razven če to zahteva javni mir; — zmota je sloboda vesti in verstva, sloboda tiska, zborovanja. To je že papež Gregor XVI 15. 8. 1832 kot norost označil. Dobri časopis, naj bodo slobodni, ne pa časopisi, ki kritikujejo verstvo. Tako je tudi Leon XIII v pismu od 20. 6. 1888 vlade učil. Zmota je, da je javno mnenje, ali ljudska volja vrhovni od vsake božje in človeške avtoritete, oblasti; neodvisen zakon življenja državljanov; zmota je, ako se hoče socialno vprašanje rešiti brez cerkve in proti njej. Vsaka druga rešitev bo pozvala božjo kazen na človeštvo. Zmota je, ako se trdi, da izvajajo družba, famillija svoje pravo iz državnega zakona, da so odvisne pravice in dolžnosti starišev in otrok, odvisno pravo poduka izgoje od države; to vse spada v delokrog cerkve; zmota je, da je duhovenstvo, klet sovražnik napredka v znanostih in omiki in da se mu mora odvzeti ves upljiv in vsa skrb za poduk, izgojo mladine; zmota je, da so cerkveni zakoni le obvezni, ako jih država odobri in objavi in ukazi papežev v verskih in cerkvenih stvarih ne potrebujejo državnega potrdila ali pripoznanja. Zmota je, da ne veljajo cerkvene prepovedi skrivnih družb in po cerkvi izrečene kazni členom takih družb v državah, ki take družbe veljati pustijo; zmota je da ne velja izločenje iz cerkve, — ekskomunikacija — latih, ki se dotaknejo cerkvenega premoženja; zmota je, da cerkev ne sme nič določevati, kar se dostaja rabe časnih dober. Zmota je, da nima cerkev pravice, grešnike proti njenim zakonom kaznovati. Zmota je, da je premoženje cerkve, verskih ustanov, redov občna last, katero ima nadzirati državna vlada. Zmota je, da se smejo brez greha v nemar puščati rassodbe in dekreti apostolske stolice, kateri sodevajo občni blagor cerkve, njene pravice, njeno disciplino, njen red, v kolikor

se iste ne dotikajo verskih nauk, dogm, vere in morala.

Navedli smo le nekaj teh zmot katolikov in nekatolikov, katere je papeštvo preklelo. Ravno nasprotno ima veljati vsaj v kat. državah. Ti posamezni stavki Syllaba oz. navedene encyklike imajo veljati — kakor dogmatične rassodbe, to so zakoni, — proti katerim grešiti je smrtni greh. Katolik se mora varovati vsega tega, kar je označeno kot zmota v teh pislih in sme iz novodobne omike le to sl osvojiti in svojo svetovno naziranje na take misli temeljiti, ki stemi — zmotami — niso v nobeni dotiki.

Te "zmote" vsebujejo vse, kar se dostaja življenja v državi. Zakon je zakrament, ločitev zakonskih ne sme državna oblast izreči. Cerkev ima svo oblast čez zakonske ljudi, ona le sme razločiti kak par. To bo zdaj v Avstriji važno postalo, ker se zahteva, da se tudi med katoliki sklenjeni zakoni tudi tako ločijo, da smeta ločena drug zakon skleniti. Ločitev od mlze in postelje, kar je zdaj po naših postavah mogoče, ni dosta vredna ustanova. Kar enkrat ne more vkup živeti, naj se loči. — Seveda zahteva Syllab, da posvetne sodnje ne smejo soditi kat. duhovnika.

Dalje pride.

Narobe svet.

Mi častimo uničevalca. Mi zaničujemo in preziramo stavitelja.

Ako ugledate oddelek vojakov, ki s spremljevanjem gošbe trobent in bobnov po ulici koraka, takrat Vam utripa srce navdušenja in veselja.

Če pa koraka odelek delavcev tako bodo devetero od desetih obsojali njih opravilo, ter se posmehovali trpinu.

Oddelek vojakov na potu v vojno, — oddelek delavcev, ki štrajkajo.

Prvi grozijo prostosti, a drugi se bojujejo za prostost.

Vojak s sabljo je uzvišen, a delavec z lopato — hudodelec.

Z grozo si ogledujete bojno polje.

Li gledate tudi z isto grozo na delavsko polje. Boj z skalovjem, boj brez sovražnika, brez moritve.

Tu se bojuje boj, v katerem brat brata ne napada z orožjem. In vendar tudi ta boj zahteva obilo žrtev.

A vse to pa gledate mirno in hladnokrvno, ter se ne upate oporekati.

Ta boj je pravičen boj, ki se ga zbojuje na tleh človeškega podjetja. Vi gledate v rove, a Vaša srca Vam strahu ne utripajo.

Vi se raje ozirate na glavne ulice, po katerih koraka za vojno naučeno vojaštvo.

Kakko bi to obsojali. Mož, ki družega ubija, je junak, a mož, ki se bojuje za svoj obstanek, je suženj.

Vojak ubiva. Vi ga obdarujete. Več ko ubije, večje njegovo plačilo, večja slava.

Če se pa bojuje delavec za svoje pravice, za svoj obstanek takrat ga obsojate in njegovo smrt prezirate. Njegova družina ne dobiva pokojnine, potisnjena je na beraško palico.

Če je delavčeva smrt nekoliko dramatična, takrat objavljajo časopisi po navadno rubriko "Deset mož mrtvih".

Družina vojaka se oglasi pri državnih blagajni, družina delavca pa v ubožni hiši.

Tako daleč sega pravica, katerega se še vedno klanja srednjeveškim principom.

Če bi bila pravica v resnici pravica moralni bi se pred delavskim slojem klanjati. Potrepljivo stopajo ti v rove in premogokope in opravljajo svojo nevarno službo pridno in vestno. Z občudovanjem bi jih ogledovali, in poplačali bi jih po zaslužku do zadnjega vinarja.

Ti mučeniki so zares pravi mučeniki. Njih mučenje nimajo priro, in za to mučenje nimajo pričakovati nič dobrega.

Niti spodobnega plačila, niti prijaznih besed od delodajalcev, in niti zgodovina se ne spominja njih mučenja.

Delavec ne dobi častnega znamenja.

Oficijelne svetovne pohvale se oficijelnemu mučeništvu ne podeljuje.

Vojak se zopet prikaže na dvoru, njegove prsa so prenapolnjena odlikovanj.

In delavec — Ta mora pač korakati na pot pozabljenosti.

Vojaka obsipate s častmi, a delavca prezirate.

Nekoliko tih umrje na šafotu, na bojnem polju, pri delu in koliko jih pade v boju za obstanek.

Mrtve in bled leži v preprosti krsti in vidi se mu na obrazu nasmehek kajti smrt se ga je usmili, ter odtegnila nevhvaležnem svetu. Pristopite k njegovi krsti ter molite ob njej, kajti tu — je vera — tu Vam mrlič kaže in reče: Ne preziraj mučenštva — pomilujte me!

Ameriške zavarovalnice

Kakor nam znano so vse zavarovalne družbe po večinoma v rokah kapitalistov, znano nam je tudi, da se slednji hoteč si polniti svoje bisage zatekajo k lumpariji — goljufiji — in izsiljevanju in radi tega ker načeljujejo zavarovalnim družbam kapitalisti, se tudi slednje poslužujejo nepoštenega sredstva.

Pred nedavno časom so se vršile preiskave nekaterih družb in koliko falotstva se je pri tem razkrilo, se ne da popisati.

Vsaki zaznamek, vsaka knjiga in papir je očitno pričal lopovstvo onih, ki zavzemajo v odličnih družbah glavna mesta.

Privilegij lopovstva je pač kapital, če je kdo kapitalist, lahko na dolgo in široko, sploh kakor se mu poljubi goljufa in kralje. Patent goljufiji v tej deželi je pač bil in bode bogatstvo.

Dokazalo se je New Yorkskim mogotcem, prav za prav predstojnikom zavarovalnih družb velikansko goljufijo, a slavno-spušana istica Amerike je te goljufe skrbno vzela pod svoje okrilje, ter jih celo varuje pred slučajnimi napadi.

Bili smo mnenja, da se bodo sodišče vsaj nekoliko pobrigalo za te v nebovpijoče slučaje, a z mirno vestjo gleda lumparije patentiranih roparjev in niti na misel jej ne pride zahtevati postavne korake, pač pa naobratno, kajti če taki "patentirane" prestopi sodiščna vrata, se mu isti, ki drži vajete ameriškim kazenskim paragrafom, do tal prikloni.

Casopisi zopet prinašajo nekaj vzornega postopanja "Prudential Life Insuranz Co." Kati Wright je bila zavarovana pri tej družbi za svoto 195 dolarjev. Odrajtovali je morala zavarovalnine po 25 centov na teden in na ta način je vže vplačala \$110.

Hotela je svojo polico prodati a niti polovico vplačanega jej niso hoteli izplačati.

Neka druga oseba je bila zavarovana za \$134, vplačala jih je pa do sedaj vže \$220. Ko je hotela polico prodati ko jej rekli, da mora še skozi celih 5 let na teden po 25 centov odrajtovati, če pa na vsaki način hoče imeti izplačano polico, so jej ponujali \$90.

Na kakšen nepošten način si te družbe množijo kapital. Pri sprejetju pogodbe seveda farbajo ljudi, ter jim obljubujejo vse mogoče, a ko pride do spolnila, se pa list obrne na drugo stran.

Če pogledamo bilance takih družb, začuditi se moramo, kako očito priznavajo te nedostatke.

"Mutual" izdaja oziroma vpiše milijone dolarjev vsako leto za agitacijske in reklamne ideje. Plače uradnikooov so gorostasne. Predsednik dobiva 120,000 in še več letne plače.

Pojedine, katere priredi ta družba svojim kumpanom, požre ogromno tisočakov. Od kod pa pride ta denar. Po večinoma iz revnih rok, ki mislijo s tem, ker so zavarovani, da so vže sami, kakor tudi svojci preskrbljeni.

Če pride pa do izplačila zavarovane glavnice, takrat uvidijo, kako so bili goljufani.

Smelo lahko trdimo, da kapitalist in zavarovalne družbe imajo privilegij do goljufij.

Kakor se sliši, je vlada nastavila

vrhovnega revizorja zavarovalnih družb.

Radovedni smo, kako bode svojo dolžnost opravljal in če ne bode podlegel mikavni podkupnini.

GROF WITTE.

Grof Witte je odstopil iz javnega življenja. Mesto njega prišel je na krmilo njegov sovražnik, prejšnji minister notranjih zadev Goremskyn.

Ruski sedajni položaj je od dne do dne bolj sličn francoskemu za časa revolucije.

Kar je Witte pomenil za Rusijo, to je v letu 1788 bil takratni državni minister in generalni finančni preglednik Necker.

Ta, kateri je takrat hotel s finančnim položajem rešiti francosko državo, sklical je državnike v parlament, hoteč pridobiti potrebne svote s tem, da bi obdačil posestva plemenitašev in duhovščine.

Ti sloji so bili pa tako organizirani, da so onemogočili to nako, radi tega je pa se polotil zadnjega sredstva, ter pričel pritiskati meščanstvo.

Tudi Witte je posnema Neckerja in njegov cilj je bil pridobiti denarna sredstva za brez kredito državo.

Zatekel se je k dummi, a tudi ta mu je odrekla pomoči ravno tako kakor svoječasno Francozi.

Slednji so se protivili s tem, da so napadli absolutizem, kateri napad je s strahom končal.

21. januarja 1793 obglavljen je bil Ludjevik XVI. Pokoril se je za se kakor tudi za druge.

Kruta osoda ga je vrgla v strašno nevihto, v katerej je moral podleči in prešibek je bil, da bi poskušal mogoče rešiteev.

Ali ni ravno tako s carjem Nikolajem, katerega z mirno vestjo imenujemo duševnega brata Ludjevika XVI. Ali ni tudi car Nikolaj slabotnež, ki, hoteč postati veljaven in močan, ukazuje grozna krvava dejanja, s katerimi ščuva ljudstvo? Svetovna zgodovina se kaj rada ponavlja.

Znabiti doživimo še obnovitev 21. januarja 1793.

JAVNA ZAHVALA.

Čenjeni gosp. Dr. E. C. Collins
New York.

Vam naznanjam o boleznih mojega deteta, katero je popolnoma ozdravelo, kar je Vaše druge medicine zavživalo: nobenih novih znakov boleznih ni in noben mazulj se mu več ne izpusti. Sedaj je čisto popolnoma zdravo, — zato se Vam zahvaljujem iskreno za Vaš trud in zdravila ter Vam ostajam hvaležna

Ivana Šume,
Box 87 Forest City, Pa.

Zdravniki verujejo vanj.

V bolnicah in svoji zasebni praksi rabijo in pripočajo zdravniki (2)

DR. RICHTER-JEV
ANCHOR PAIN EXPELLER

Dr. J. M. Thompson, 386 Clinton St., Brooklyn, N. Y., piše: Jaz sem v svoji praksi z Dr. Richterjevim Anchor Pain Expellerjem ozdravil bolnike od revmatizma v členkih, protina, in nevralgije na čndoviti način, kar s tem vestno potrujem. 25c in 50c.

Pri vseh lekarnarjih
F. Ad. Richter & Co.
125 Pearl St. New York

NAZGANILO.

Matija Erklavec, edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da se je radi premajhnega prostora preselil iz 433 W. 17 St. na 624 S. Centre ave.

Nadalje javlja, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravu starih vse po zmerno nizkih cenah.

MATH ERKLAVEC,
624 So. Centre ave. Chicago.

*****
* E. Pauch gostilničar *
* na *
* 663 Blue Island Ave. *
* CHICAGO, ILL. *
* se priporoča cenjenim *
* Slovincem za mnogo- *
* brojen obisk. To- *
* či vedno sve- *
* že pivo, *
* ima *
* v zalogi *
* dobro vlna in *
* izvrstne unjske *
* smodke. Dober in *
* prost pregrizek. *
*****

Priporočam vsem rojakom svojo moderno gostilno, kjer točim vedno sveže pivo, najfinejše žganje in likerje in pristna, naravna vina Sprejemam rojake tudi na stanovanje in hrano.

John Mlakar,

60th. & Greenfield Aves.
West Allis, Wis.

ROJAKI, NAROČUJTE SI
"GLAS SVOBODE."

Yondorf Bros

Blue Island Ave. vogal 14. Str.

Zanesljivi trgovci z oblekami
in vopularnimi cenami.

Ravnokar prejeli smo fino zalogo možkih poletnih oblek v najnovejši MODI in razni barvi.

Vse naše blago se prodaja za eno in isto ceno vsakomur, torej popolnoma zanesljivo.

Možke obleke vsih
vrst in mod

CENE OD \$8.50 DO \$25.00

MOŽKI KLOBUKI PO
\$1.50, \$2.00 in \$3.00.

Nekaj o katolicizmu iz stare domovine.

II.

Znanost kat. duhovnika tudi ni vse. Znanosti morajo biti pod nadzorstvom vere. Da bi kdo znanosti gojil, ker podajajo same na sebi veselje, je že greh, veliki greh pa je, če pripravljajo znanosti ljudem sredstva, da lože 'uzdaju naravne moči, jih uprežajo v njihovo delo. To bogati, to življenje lepše dela in to ne sme biti. In seveda stoji tudi v znanstvenem pogledu po manjstvu tega duhovenstva kat. duhovnik nad vsemi družimi znanstveniki. On ve in uči najvišjo kat. bogoslovno znanost. On se baje neposredno pogovarja z bogom, globoko pod njim in njegovo bogoslovno vedo stoji laik in njegova posvetna veda, dasi je ta veda spravila človeštvo iz divjstva v današnje veliko gospodarstvo, kat. duhovnik pa je presneto malo dopeljal kamenja za zgradbo poslopja zdajšnje velike omike na svetu. In seveda zahteva duhovnik za — se prvo mesto povsod drugod. Kat. cerkev je, kakor kat. katekizem uči, vidna skupnost vseh vernih kristjanov na svetu pod jednim skupnim načelnikom rimskim papežem in žnjim združenimi škofi. Laiki nimajo nič govoriti v tej skupščini, kler, duhovenstvo je vse". Ako se govori o cerkvi, menimo stem papeža" je pisal že v 17. stoletju neki jezuit. Cerkevno naziranje je, da je delujoči člen cerkve le duhovenstvo. Duhovenstvo je grofovstvo v cerkveni družbi. In mej duhovniki stoji najvišje mnih. Duhovnik je po naziranju jezuitov in papežev nositelj verske omike, pa tudi učitelj vernikov v vsem drugem. Nedavno umrl papež Leon XIII, jeden najduhovitejših papežev je pisal: "ako ljubite napredke in razvoje svetске omike (civilizacije), potem bodite prepričani, da ne morete gotovje napredovati in sodelovati pri razvoju omike kakor, če se oklenete s srcem in duhom stremljenja kat. cerkve. Z bogom in njegovo sveto cerkvijo pride narodom najvitaljša omika." — In vendar se je moral s silo priboriti vsak razvoj v omiki proti kat. duhovenstvu! — Dokler je bil ta duhovnik še močnejši in posvetno vladarstvo neumnejše ali slabotno, je ta duhovnik žagal znanstvene knjige, je na grmado pošiljal znanstvenike, ali jih vsaj tako dolgo trpinčil, da so preklicali svoje nauke kot zmote. Imamo tedaj opraviti mej omiko šole laikov in omiko duhovne šole. Samostalno omiko laikov kat. duhovnik sovraži in z vsemi sredstvi hoče doseči, da dobi on sploh šolo v svoje roke, da potem po svoje izgaja mlade zarode.

Razvoji gospodarstva, znanosti, omike so hoteli, da se je slobodilo vedno več ljudi, in vedno več držav iz nadvlade kat. duhovenstva. Državne vlade sprevidjajo v ljudovladah, (republikah), da se ta država v državi — papežstvo in državno vladarstvo ne moreta strinjati. Naravoslovne vede so razkrile "čudeže" kat. cerkve, — postavile na laž marsikatero "božje razodetje" starega testamenta in marsikateri nauk "božjega razodetja" novega testamenta. Ljudje so dobili veselje živeti, ker je uspešnejše gospodarjenje vedno več ljudem mizo pogrnevalo in ti ljudje so se začeli brigati za kaj drugega, nego nebesa, pekelj vice. Djali so, če kat. pop dobro živiš, si privoščiš objem lepe ženske, zakaj bi jaz ne! Respekt pred tem človekom je pri izobraženih ljudeh popolnoma zginit, se spreminil v zaničevanje teh duhovnikov. Izobraženi ljudje danes vidijo v kat. duhovniku človeka, ki nevedne ljudi z verstvom vara. In zdaj kat. duhovniki tarnajo o laizaciji omike; imajo pravo; zdaj pa tudi tarnajo, da vodi ta omika do ateizma, brezbožnosti. Papež Leon XIII je videl, kako hodi nizdol njegova cerkev in on lamentuje čez državo brez vere in o šoli v rokah svetovnjakov, on se bitko pri- tožuje, da hoče država, tudi zakon, ki je cerkven zakrament, celo posvetno uravnati in otroke starišem, t. j. duhovenstvu uzeti. Na Nemškem, na Francoskem, Angleškem v Ameriki je trajna ločitev zakonskih mogoča, in svet se še ni podri. Na Francoskem kjer bivajo po večjem katoliki, so zdaj popolnoma ločili cerkev od države. Država je vsela cerkve, farovše in

farovška zemljišča v svojo upravo, duhovnikom se iz denarja davkoplačevalcev ne bo, ko umrjejo stari duhovniki, nič plačevalo, mnih so izgubili, mnih in nune, ki so se pečali z fabričnim izdelovanjem trgovinskih stvari, jemljajoči posvetnim ljudem zaslužke so pognali in svet se še ni podri, žeplo ne dežuje in oblakov kot božja kazen za take 'hudobije'. Menda so se kat. duhovniki zlo zamerili pri bogu ali se pa ta ne briga za te duhovnike. Leon XIII se obrača tudi proti temu, da hočejo laiki sami ustvarjati svojo omiko. Kaj bo, je pisal, ako ljudje ne porajajo več za božja razodetja sv. kat. cerkve in tako zgubijo vez z bogom? Vsaka vez s čednostjo neha, ako neha vez z kat. cerkvijo in družba bo šla na kant. — In omikanejši svet se nič ni brigal za to tarnanje in živl naprej dobro in slabo, kakor je ravno mogel in znal brez kat. duhovnika. In kat. duhovniki tarnajo, da hoče ta brezverska država duhovnikom vse vzeti; poročnje z upeljavo civilnega zakona, šolo in ljudsko šolo, v kateri lahko kat. duhovnik maso ljudstev poneumlja; krstne, mrtvaške knjige hoče država posvetnim uradom izročiti, pokopališča hočejo občine dobiti v svojo upravo in vse veselice naj bodo posvetne! — Le pomislite, koliko drobiža bi se tako zgubilo duhovenstvu! — Torej vse naj bo posvetno in kat. duhovnik, ki je tako dolgo svet vladal, bi bil le zasmehovan človek! — Kat. duhovnik uči, da je država naravna skupina ljudi, kat. cerkev pa je čeznaravna popolna družba. Torej stoji država za par stopenj nižje, kakor kat. cerkev! — Ako tedaj državljanj po tem stremijo, da postane njihova država neodvisna od cerkve, kakor sedaj Amerika, Francoska, Angleška in protestantske nemške dežele in deloma tudi Italijanska, potem se zamerijo kat. duhovenstvu in v pekelj pridejo prav gotovo, kakor pridejo tje baje vsi Francozi v novejšem času, ker hočejo biti neodvisni od kat. duhovenstva. — Torej po nauku zdajšnjega katolicizma morajo biti državne vlade pokorne papežu.

Papež je imel do sredine preteklega stoletja svojo državo v mestu Rimu in v okolici istega. Narbolj zanikerna vlada je to bila in državljanj te papeževe dežele so bili ali berači, ali roparji; jenkrat pod Rimljani plodna zemlja pa nerodovitna, močvirna, ki je izdihovala kužne bolezni iz sebe. Posvetni Italijani so vzeli papežu to deželo in zdaj je jok in stok, zdaj upijejo duhovniki, da je papež jetnik, da samo ričet dobivlje jesti in da je veliki revež. Seveda neumni katoliki zaradi tega tudi denar zbirajo in ga papežu pošiljajo, da mu nese ta "reva" do 10 milijonov in še več na leto. Italijanski duhovniki so prej v papeževi deželi dobro živeli; v Rimu jih je bilo vse polno in zdaj so jezni, ker je papežstvo le nekaj glorijske zgubilo. To jezo italijanskih duhovnikov prevzeli so tudi nemški, slovenski duhovniki. In iz te zgube papeževe dežele izvajajo kat. duhovniki, da laiki papežstvo zatirajo, da je laik brezbožen, da hoče boga iz državnih ustanov spoditi itd. In to je kat. duhovnikom dobro došla prilika, da nezobrazencem in neumnejšim grdo naslikajo liberalno meščanstvo in druge omikance, ki nečejo pod oblast kat. duhovnika. To daje tem duhovnikom priliko, da grdijo šolo od cerkve oslobojenih narodov, da isti trdijo, da ta šola le pripravlj mladež za ječe in prisilne delavnice; kat. duhovnik hujša neumne svoje vernike proti slobodni državi stem, da pravi, koliko davkov ista zahteva, kako za židove skrbi, kako državljanj kuje v verige od sibelje do groba. Neki jezuit je pisal: "Po davkih jemlje moderna država državljanu slobodo, da uživa — svoje premoženje; z vojaško dolžnostjo, mu jemlje slobodo življenja; s prostim zakonom mu jemlje slobodo familije; s po laikih — učiteljih upravljenjo šolo mu jemlje slobodo izreje svojih otrok; s raznimi postavami privede moderna država državljanu na voz državnega boga, tega krovoločnega gospodarja telesa in duše." Ako pa je država taka, kakor je še španjska ali kakor naša avstrijska postati hoče, potem je pa vse dobro; naš kat. duhovnik oči zatise, ako se še take nerodnosti v vladajočih krogih

godijo. Kaj stvarijo moderne države z davki, koliko železnic, bolnic, šol, uradov zdržijo iste in kaj so podale srednjeveški vladarji tlakarjem in kaj tem revežem kat. duhovniki? Ričet samostanskih kuhinj in bič grajskih obskrbnikov!

(Dalje prihod.)

OTROK PROLETARKE.

Mlada vdova morala je skrbeti za se in za svojo petletno hčerko Marico. Seveda prej dokler jej je še živel mož, šlo je nekaj bolje, kajti oba sta pridno delala v bližnji tovarni ter s skupnim zaslužkom se precej dobro shajala.

A tovarniški stroj, isti stroj, kateri ne pozna ne usmiljenja ne revščine, pograbil je neki dan delavca, potegnil ga vse ter le nekoliko krvavih ostankov in cunj je spustil na dan kot dokaz, da je svojo neusmiljeno delo dobro pogodil.

Mlada vdova je plakala za svojim možem, vender jok šele ne preganja, in morala je hoteti sebe in svojo deklico preživeti, trdo delati.

Od ranega jutra do pozne večera je opravljala svoj težavni posel, vender delala je, kajti v svesti si je bila, da dela za svojega otroka za svoje vse.

Ob prostih urah se je s svojo ljubljensko igrala, delala jej je punčke in raznovrstne igrače. Pri tem pa jej je vedno pravila o njenem dobrem a ponesrečenem očetu.

Neki dan pa deklica zbolila vender materi se je dozdevalo, da ne bode hudega. Podala jej je še igrače, na to poljubček in odkorakala je proti tovarni na vsakdanje delo, na vsakdanji zaslužek.

Marica je mirno ležala, ter se na svoji postelji igrala s punčko, naposled pa se je utrujeno naslonila na svoje ležišče.

V svoji otročji domišljiji predstavljala si je nesrečo svojega očeta — stroj ga grabi in noče ga spustiti. Komaj zgine oče v stroju vže leti stroj za njo. Marica beži čez jarke in ceste vedno naprej. Tja pa sam se spoddrsne, pade, a še ustane ter beži pred strojem.

Vže sliši strojevo ropotanje, vedno jej je bližje — a sedaj — zgrabiti jo hoče — a Marica se prebudi iz grozovitih sanj. Zdelo se jej je resnica. Zakrknila je, a zaman. Mamica njena je v tovarni in nobenega človeka ni blizo.

Krčevito stisne svojo punčko, hoteč pri njej varstva iskati. In našla ga je. Pogovarjati se začne ž njo in pozabi na hudi sen.

Zunaj je bilo gorko. Solnce je upiralo svoje žarke v revno sobico, a Marica se je tresla, zdelo se ji je, da ji je mraz in klepetala je z zobmi. Gleda skozi okno, gleda kako se žarki igrajo s kostanjevim peresi, kateri je ponosno raste pred borno bajtko.

Vstane iz postelje, stopati hoče po izbici, hoteč iti pod kostanj.

Vender, Marica, kaj je to? Zakaj se opotekaš? Pade. — Po vsih starih se napoti iz hiše na prosto — pod kostanj.

Kako je bilo vedno krasno pod njim, a danes — glava težka, mraz, a ustnice ji klepečejo z zobmi.

Tam cveto rožice. Kako jih je rada nabrala, ter nesla na grob svojega očeta, kako rada jih je podala svoji se iz tovarne vračajoči materi.

Poskuša trgati. Natrga jih, a utrudila se je. Sede pod kostanj. Punčka ji dela družine, a njen mali predpasnik je natrigan z rožicami.

Veter se igra z njenimi kodercerki, a kodercerki vihrajo po čelu, kakor bi hoteli poljubavati blede lice.

Metuljki okrožujejo Marico in čudijo se, da se ona danes noče z njimi loviti.

"Moj bog!" zavpije Marična mati, ko zagleda svojega angeljčka.

Mati ne plakaj! Pogumna bodi, kajti vedi. Tvoj otrok, Tvoja zlata Marica, Tvoje vse, preselila se je r rožicami okinčana, med vile.

Ako pošljete denar v staro do- movino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 669 Loomis Str., Chicago, Ill.

Slovenec in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Čistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizo 18. ulice Chicago, Ill.

Pozor!

Slovinci.

Pozor!

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in butolkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobre čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovenecem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon — Canal 119g

Mi smo pripravljani

NAJVEČJO IZBERO LETNIH OBLEK IN POMLADANSKIH SVRŠNIKOV.

Mi imamo največjo zalogo oblek na zapadni strani. Obleke izdelujemo sami, radi tega jih lahko kupite bolj po ceni, kakor drugje.

Mi imamo popolno zalogo klobukov in druge opreme, ter dajamo zelene menjalne znamke

J. J. DVORAK & CO.
UNION CLOTHIERS & TAILORS
598 600 BLUE ISLAND AVE.

OBLEKE

IN
svršne suknje

Novi pomladni kraji,

dobro pristojne in skrbno na vsakovrstne načine izdelane od

\$7.50

DO

\$25.00

Zgotovljene iz čistega sukna za kar se jamoi. Povabimo Vas, da si ogledate

THE ATLAS CLOTHING CO.

vogal Blue Island Ave. in 10 ceste.

JELINEK in MAYER
lastnika.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c
ZA EVROPO:
za celo leto .....kron 10
za pol leta .....kron 5

Prvi svobodnostni list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljatve je
slednji:

"Glas Svobode"
669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.**Proletarčevim.**

Smeli ljudje! Po naključju prejel sem zadnjih par števil "Proletarca". Gospoda okoli Proletarca, ko Vas ne bi osebno poznal, bi Vam mogoče še nekoliko verjel ali dobro znani slovenski pregovor: "Veliko besedičenja, mnogo laži", se mi nekako vsiljuje, ko čitam Proletarčeve predale.

Čemu vendar toliko pisarjenja o Je dnoti, čemu toliko hrepenite po njej. Mari Vam zep skeli po njenih tisočkah in butice bole, ko uvidevate, da se ameriško-slovenski delavci proklete malo za Vaša napadanja na isto in nje uradnike znejnijo.

Seveda, ko bi bili Slovenci tako neumni, in vas imenovali (menim vas Zahrbnika) blagajnikom, Petriča tajnikom in Semastega Simona predsednikom iste in tako izročili Jednotin scepter vašemu podlemu blagorodju ter s tem zadostili vašemu pohlepu, Proletarčevi predali bi se morda napolnili s čutivom in socialnim razmotrivanjem iz one knjige, ki je zapечатena z devetimi pečati in kar je Kondi še kranjska klobasa.

Kaj ne g. Zahrbnik, kranjske klobase so dobre, ko bi jih takrat v Clevelandu imeli, ne bi stradali. O, sladki spomin na "kranjske klobase".

Članom S. N. P. J. je dobro znano, da je bil Kondi izvoljen tajnikom z 27 glasovi proti trem.

Kot tajnik in član Jednote, mu je naloga, isto braniti, zagovarjati in odbijati vsaki pohlepni napad na isto. To bode storil, če ima vsaj toliko poguma kakor na korajžo klicani "Semasti Simon".

Kadar pa nas napadate glede socializma in se čutimo krive, ne odgovorimo ampak molčimo in vzamemo poduk kakor pošteni ljudje, vse kakor pa odgovarjati smo vam pripravljeni na vaše izmišljene neresnične članke.

Konda nima nobenega ogetnega "franchise" na Jednoti, pač pa je bil častno izvoljen tajnikom iste, ko njegov "term" poteče imeli bode pravico kandidirati za isto mesto. Politika!

Ko ne bi on bil izvoljen tajnikom bi bil kedo drugi.

Ravno tako mu predbacivate "le- no in udobno življenje na stroške slovenskega naroda.

Gospodine to menda po sebi vzameš.

Ti in tvoji pripadniki živite na mani in pijete vodo iz skale. Pri gornji opombi izpustil si važen odstavek: Konda živi na stroške slovenskega a Zahrbnik et cons. na stroške slovenskega in hrvaškega naroda. Duševno revši, prosim te stori mi to vslogo in ne bij sam sebe po lastnem obrazu.

Kondovo nagoto hočeš pokazati, ali dosedaj si še malo v tej zadevi storil, pazi se, ravno tako tudi tvoji pomagači, da vaše nagote kedo pred občinstvom ne postavi.

Gospoda, spomnite se: "Tunc tua res agitur paries cum proxima ardet", in pustite Kondove konsortes

na miru; če vam smo tru v peti, izpulite ga, ako ga morete.

Sicer pa gospoda, bolje bi bilo, ako uberete varno pot in če ste v resnici namenili predale svojega lista socialnim razmotrivanjem, odpečatite ono grozno knjigo vaše duševne vede.

Neki Joe Ferenčak iz Sheboygana, Wis., kvasi v zadnji "kervavi fliki" o nekem nezaupanju od strani g. Konda glede naročnine in nekoga denarja radi nekih prodanih knjig, in pravi celo, da si bode denar izposodil samo, da bode iste poplačal.

Vendar n. Ferenčak, ako se vže pripravljate kovati dopise, pišite jih takp, da Vas bode "veleučeni" urednik Proletarca razumel, da se ne bode potem javno škandaliziral.

Raztolmačiti hočemo mi celo to zadevo.

Agitirali ste v svojem kraju za "Proletarca" ter pridobili ste 6 ali 7 naročnikov. Na to Vam je Prešern poslal 25 knjig "Naša bogastva", katere ste tudi prodali. Naročnino in kupnino za knjige ste prejeli, a menda ne odrajtali, a ta denar ne sliši nam, pač pa se morate obrniti na Proletarca, ter ga naprositi, da Vas počaka za skupljeno svoto. Mi od Vas nimamo nič tirjati (razven malenkostne naročnine Glas Svobode), ves denar, katerega ste prejeli, oziroma porabili sliši Proletarcu. Zato naj prosite tega, da se priuči spoznavati položaj delavca trpina, ter raztegnite mu ozke možgane, da bode spoznal kakšnemu človeku ima zaupati knjige in denar.

Tudi nam je vse eno če pridete čez dva meseca v Chicago, z nami nimate nobenega opravka, vendar opozorili bi Vas, z ozirom na to, da je Proletarčeva blagajna prazna, da mu prinesete naročnine in kupnino za prodane knjige, ter tudi v prihodnjic ne izvajajte socializma z defraudacijjo.

Torej le kmalo si izposodite, ter osrečite Proletarca s par centi.

GOSPODU SAKSERJU V ODGOVOR.

V dopisu iz Forest City, Pa., z dn 30. aprila, katerega je baje skoval neki "Premogar" v odgovor na dopis Julija Lesjak iz Sygan, Pa., z dne 23. aprila t. l. mi predbaciva ta "Premogar", v drugem pomenu besede sam gospod Sakser, da sem svinjski pastir in t. d.

Dobro gospod, nikakor ne zani- kujem, da nisem pasel ovac in druge govede, delal v plavžih, premogokopih in tovarnah in si s poštnim delom kruh služil. Na to sem tudi ponosen, videl sem in skusil, kako se mora delavec boriti za svoj obstanek, med tem ko ste vi, od rojstva do današnjega dne živeli na žuljih drugih in crpate svoje puhlosti iz možgan svojih rojakov. Gotovo je mogoče, da niste pasli prašičev, in ovac, pač pa se potikali, dokler ste še bili v stari domovini od farskega, do socialnega lista dobili pa ste povsod zasluženo brco, kajti vaš podli princip — groš — niste bili v stanu pred ljudstvom prekrivati. — Krinka raz obraz, kapitalist še nikoli ni ljubil delavca in ravno tako je z Vami. Vi ste kapitalist, a Vaša duša je polna sovraž- tva do delavca.

Dopisovatelj v Glas Svobodi je podpisan s celim imenom. Gospod Sakser, izobražen journalist, ali ne veste še tega, da odgovor na ta dopis, v slučaju, da je isti prišel iz Forest City, Pa., bi moral biti podpisan s polnim imenom, drugače bi ga ne smeli priobčeti. Sumničimo pa, da dotični "Premogar" ste Vi sami.

Kot kapitalista, kakor se posname iz Vašega dopisa Vas mora zelo veseliti, ko so premogovni baroni proizročili vojno stanje v Windber, Pa.

Pensilvanski kozaki od premo- garskih baronov postavljeni kon- stablerji oboroženi s puškami, karabinarji in samokresi patrolirajo po ulicah, trgovske hiše so zaprte, in malo mestec Windber spremenilo se je v "rusko vas". To vas veseli, kaj ne da.

Država Pensilvanija si je nadela

nalogo preprečiti strajk in ugono- biti unijske delavce in Vi — kakor povzamemo iz dopisa, simpatizirate z garjevci — skabi.

Resnica je, da razlika med Pen- silvanijo in Rusijo, med Vami in carom ni tolika, da bi vsebovala do- sti razlike.

Tako je in nič drugače g. kapi- talist Sakser! Da ste kapitalist, so- vrag delavskega ljudstva — trpina in da delate za koristi kapitalizma — smo vže davnaj spoznali. Castnejše pasti presiče in ovce, kakor pa zna- jeto izobrazbo zagovarjati garjev- ce. Sram Vas bodi!

M. K.

GORKIJEV ZASTOPNIK.

Ivan Narodni, znani ruski revo- lucionarec, katere je za časa revo- lucije v baltičkih okrajih igral glav- no ulogo, je mesto Gorkija odšel v Chicago, kjer bode mesto njega na velikem shodu govoril. Gorki je namreč zbolel, in ne more, kakor je nameraval potovati po Ameriki.

Profesor Dewey je včeraj prire- dil M. Andrejevi slavnosti sprejem- ni večer, na katerem se je zbralo številno slušateljic tukajšnje uni- verze.

Andrejewa je razlagala o ru- skih bojih za svobodo, kakor tudi izjavila, da se ruske žene polnošte- vilno udeležujejo tega boja.

Alli bode človeštvo propadlo?

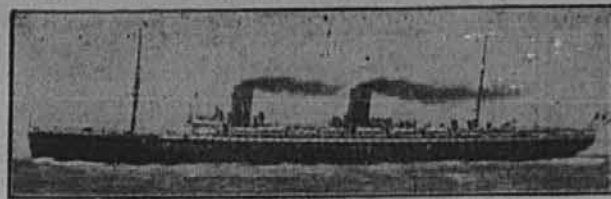
"Množitev človeštva", pravi Walter Scott, "bi propadlo, ako bi prenehali pomagati eden drugemu. Vzemimo od časa, ko mati porodi otroka, in do časa ko zbršeno mrtvi pot raz čela umirajočemu, tako razvidimo da nemoremo eksistirati brez skupnega življenja. Ni ga človeka ki bi lahko pomagal, ter pomoč odklonil." K temu naj pri- pomnimo, da hitra pomoč je dvojn- a pomoč. To opazujemo v našem vsakdanjem življenju. Naj se kedo počuti nezmožnega, takoj mu daj Trinerjevo zdravilno grenko vino. Edini požirek tega vina ob pravem času mu več pomaga kot pozneje vsi zdravniki. Zguba sla- sti do jedil, naravno barvo in živ- ljensko moč so stvari v katerih Trinerjevo zdravilno grenko vino takoj odpomore.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So Ashland Ave., Chicago, Ill.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Francoska proga

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel.
Veliki in brzi parobrodi.

La Provence .....30.000 ton. La Lorraine .....22.000 ton.
La Savoie .....22.000 ton. La Touraine .....15.000 ton.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovitch, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 216-17. cesta, St. Louis, Missouri.

PHONE: BELL 1271 J.

Cuy, CENTRAL 4279 K

Slovenska notarska pisarna,

V CLEVELAND, OHIO.

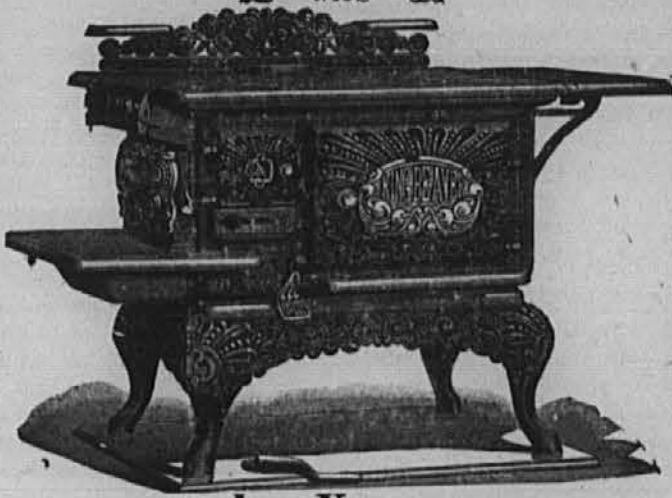
kjer se izdeluje vsa notarska in sodnijska opravila kakor: pobotnice, pooblastila, dolžna, odstopna, čezdajanska, ženi- tovanjska, kupna pisma, i.t.d. prepisi intabulacije, tožbe v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku raznovrstne prošnje v vojaških zadevah, ter iztirjavajo dolgovi tukaj in v stari domovini. Zastopstvo pri sodnijah. Prodaja parobrodskih listkov, pošiljanje denarja.

FRANK KORČE & A. BENEDIK.

6204 St. Clair Ave., preje 1778 St. Clair St. CLEVELAND.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

BRATJE DELAVCI!**Cene delnicam so vedno višje.**

Našega novega parobrodnege društva parobrod "Brooklyn", je v evropskih vodah pokazal krasno prosperiteto. Z redno plovitbo je družba pričela v začetku meseca oktobra p. l. Radi tega so tudi cene delnicam poskočile. Še je čas, da si vsaki delavec lahko priskrbi delnice in tako postane sotrudnik tega ogromnega podjetja. Ne odlašajte! Kupite kolikor morate delnic, dokler so še po \$5.00

FRANK ZOTTI & CO.

Na zahtevo dajemo vsakomur pojasnila.

Ta kupon izrežite, napišite in ga pošljite z denarjem na spodaj omenjeni naslov.

Vsaka delnica je vplačana popolnoma, in se nemore več vplačati.

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

Frank Zotti Steamship Company.

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod:—

S tem predplačam na.....delnic Frank Zotti-jeve parobrodne družbe po \$5.00 komad, in Vam prigibno pošljem svoto od.....dolarjev, katero upotrebite v zgoraj povedano svrhu, in delnice mi prej ko mogoče dopošljite.

S tem se razume, ako predplače prekoračijo preje navedeno glavnico, da mi zgornjo svoto vrnete v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mestó in država.....

Dne.....190....

Ceki, menice (träte) in poštna nakasnice naj se pošiljajo direktno na:

Frank Zotti S. S. Co. 108 Greenwich St. New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

- Predsednik:** JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Pomožni odbor: MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 343 Fulton St. Pullman, Ill.
Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 J. MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; **denarne pošiljate** pa blagajniku Frank Klobučaru.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsako tretjo soboto svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise jednotnemu tajniku.

..Bratom tajnikom društev S. N. P. J. na znanje..

Uljudno naprosujem vse brate tajnike, da mi vpošljejo hitro ko mogoče stare certifikate, ker se bodo sestavile nove police v smislu novih pravil. Če bi eden ali drugi član zgubil stari certifikat, mora dotični pred notarjem pod prisego oddati izpovedbo, da se potem na podlagi te izpovedbe stari certifikat neveljavnim proglasi, in novi spiše.

M. V. Konda, glavni tajnik.

Zagovor za Marijo Spiridonovo.

V predzadnjem našem listu objavili smo pismo, katero je pisala junakinja in mučenica Marija Spiridonova in ujetništvo svojim prijateljem.

Ta je bila pred kratkim od vojnega sodišča obsojena na smrt a posledaj pomiloščena v 20 letno ječo.

Pri obravnavi je imela za zagovornika kozaskega hetmana Filimonova.

Iz njegovega zagovora se spozna, kako spričevalo daja ruski kozaskega častnik svojim kolegam.

Njegov obrambni govor se tako glasi: "Hočem se poslužiti pravice kot zagovornik obtoženke, ter dotakniti se hočem zadeve, katera me iz začetka do konca zanima.

V prvič imam priliko prisostvovati takemu procesu, kakor je danes, in ne morem se ubraniti okoliščine nenavadnosti, ki jih usebuje ta obravnava.

Vidim na eni strani zbrane odlične častnike, pred katerimi naj bi zagovarjal politično hudodelko.

Na drugi strani pa vidim šibko zmučeno žensko, skoraj še otrok, katera je obtožena dejstva za katero postava prisojuje — smrt.

Na eni strani slišim kruto obtožbo, zahtevajoč postavnega zadoščanja, obsodbe in kazni; na drugi pa odkriva in gorško priznanje te občudovanja vredne deklice, katera je hotela s svojo idejo in svojim junaškim činom osrečiti ljudstvo in za katerega se je junaško žrtvovala.

Tekom obravnave smo vsi slišali njen zagovor, slišali smo kadešnim nečloveškim mukam je bila izpostavljena, katere je morala za časa svojega ujetništva prenašati.

Iz zdravniškega spričevala je razvidno, da so notranji organi deklice neozdravljivi, kateri znaki prihajajo iz živalske pohotnosti častnika, ki je zvezano ujetnico posilil, ter je zapustil nasledke, to je neozdravljivo sifilitično bolezen.

Življenje obtoženke je s tem uničeno in vse to je prestala kot žrtev hoteč odstraniti kruteža, ki je ubogo ljudstvo zatiral.

Vsi mi zbrani smo v zavesti, da v potrebi radi darujemo če treba svoje življenje in vže smo tako vzgojeni, da junaško gledamo smrti v obraz.

Vendar znano mi je tudi, da vojščakova roka tudi v najhujšem boju se ženske dotakniti ne sme in vsem nam je znano, da noben vojak ne sme ženske ubivati. Radi tega tudi z nemirno in grozo gledam

v Vaše obraze, hoteč iz njih spoznati Vaša mnenja.

Uverjen sem in prepričan, da Vaša desnica, katera je za pošten boj vedno pripravljena, ne bo podpisala smrtnih obsodbe junaške deklice in upam, da bode dobili primeren izhod iz Vašega težkega položaja.

Ta izhod pokazala Vam bode Vaša vest in postava bode Vaš izrek odobrila.

Usmelim se toraj, dragi mi sobojevniki, Vas naprositi, da pri podpisu obtožbe ne pozabite:

"Vojak ženske ne pobiva."

Pueblo, Colo., dne 5. maja 1906.

Strmel sem nad podlimi lažmi, ki jih prinaša v Proletarcu "na korajžno klicami Simon". Od začetka do konca same izmišlotine, s katerimi hoče krasti čast poštenim ljudem, ki se popolnoma zavedajo svojih dolžnosti napram delavskemu sloju.

Simon Kavčič očitno laže, tako tudi njegov kumpar Toman.

Glede naslovov, ki jih spodtikajo, da so ukradeni, omenim le tolikanj. Na prošnjo Tomana sem jaz nabiral naslove za neki na novo izišli list.

Nabral sem jih okolo 200, ter jih Tomanu izročil. Tudi Toman je nabral okoli 100 naslovov.

List se pa ni ustanovil. Radi tega sem od Tomana zahteval svoje naslove nazaj, katere mi je tudi izročil.

Ker se je pa imel ustanoviti list "Glas Svobode", sem te naslove istemu odstopil, in tudi od Tomana odkupil še njegove za \$10.

Toman mi je bil namreč dolžan \$22.15, a ves ta znesek se je pridržal za 100 naslovov.

Tudi se v Proletarcu trdi, da se je Petrič veliko zaslug pridobil ob ustanovitvi Jednote. To je podla laž. Petrič nima tolikanj možgan da bi ustanovil niti eno društvo, še manj pa Jednoto. Ko je bil ta tukaj v Pueblu se je vse smejalo njegovim "učenosti"? ter se iz njegove budalosti norčevalo.

Močno si prizadevajo "Proletarci", da bi dobili Jednoto v roke, pa ne bo šlo.

Mi jih vsi dobro poznamo, in ne bodedo dopustili, da bi taki nesramni lažnjivci bili voditelji Jednote.

Zaman so njih krokodilove solze, zaman njih laž in psovke, nič jim ne bode pomagalo in svojega cilja ne bodo nikdar dosegli.

Martin Kočevar.

Sijajen hotel.

Hotel Belmont v New Yorku je pač najsijajnejši celega mesta.

Včeraj so ga odprli, ter pripustili, da so si ga radovedni ogledali.

Hotel stoji na 42 cesti in Park Ave. in ima 1006 luksurijoznih sob.

Stal je 8 milijonov dolarjev. Na zlatu in srebru se ni hranilo, kajti kamor se pogleda se vse blešči zlata in srebra.

Listnica uredništva.

Razne došle dopise smo morali radi preobitega gradiva odložiti. Priobčimo jih v prihodnji številki.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Slovenci v Milwaukee!

Zakaj kupujete slabo meso po visoki ceni, ko Vam je lepa prilika dana, da kupite dobro meso in po nizki ceni.

OBRNITE SE NA

Otona Preiss, 269 Grove St.

kjer bode te točno postreženi z najboljšim blagom. V zalogi ima tudi pristne Kranjske klobase.

PRAVO pomladansko zdravilo.

Spomladi očisti pridna gospodinja celo hišo in pusti čisti zrak pihati skozi vsak ogel in špranjo. Spomladi skuša narava očistiti naše telesne hiše za nas, toda mi jej moramo pomagati s tem, da si preskrbimo

...SEVEROV... KRIČISTILEC.

Cena \$1.00

On odnaša nečistoš **A** v krvi.
 On krepeča in čist **ž** življensko-tekočino.
 On oživlja vsa **č** del telesa.
 On napravi **l** mede in žalostne ljudi rudeče in vesele.
 On odstra **l** nepopolnosti na koži, katere povzročijo slaba kri.
 On odpr **av** mehurčke, kože in zagnide (ulje, čir).
 On da **je** življenje in moč telesa.
 On **r** adpravi naganjenost do bolezni.

ON JE NAPRAVIL TO ZA DRUGE, ON BO NAPRAVIL TO VAM

"Severov Kričistilec mi je pomagal na enkrat in jaz sem zdrava, kersem ga rabila".
 Dec. 7., 1905. Mrs. M. Stihlava, Willock, Pa.

"Moja žena ne rabi nobenega zdravila več, ker jo je vaš Kričistilec ozdravil popolnoma in in, ona izgleda lepa kot cvetlica, odkar rabi vaše izvrstno zdravilo."
 Dec. 12., 1905. Štefan Poholsky, Anita, Pa.

"Ni boljšega spomladanskega zdravila za kri, kot je Severov Kričistilec."
 Avg. 31., 1905. Andrew Pivovar, Bellows Falls, Vt.

V vseh prodajalnah. :- Zdravniški svet prost.

W.F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

P. Schoenhofen Brg. Co's.
 Najboljše pivo je
Edelweiss
 [Se prodaja povsod.
 Phone Canal 9 Chicago, Ill.]

John. J. Dwyer
 679 Blue Island Avenue.
Gostilničar
 se priporoča Slovincem in drugim Slovanom v obilen obisk
 Postrežba točna in solidna
 J. J. Dwyer, 679 Blue Island Ave

Kasparjeva državna banka.
 623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.
 plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.
 Hranilni predal za \$3. na leto.
 Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).
 Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police,

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Ali živimo v časih sv. inkvizicije? Nekje na Gorenjskem službuje učitelj G., ki je na glasu, da je naprednega mišljenja in da čita napredne časopise. Proti njemu se je vprizorila čela gonja, hujskalo se je proti njemu na vse mogoče načine, da je bilo nevedno kmetsko ljudstvo končno res prepričano, da je v učitelju res sam Antikrist. Nesreča je hotela, da je imenovani učitelj prišel nedavno tega v Siničnem v župniji Sv. Križ pri Trziču v roke fanatiziranih, zdivjanih klerikalnih kmetov. Čim so ga spoznali, so ga jeli tepiti in biti ter ga pretepevali tako dolgo, da so ga prisilili, da je pokleknil in molil "vero". Nato so ga sicer nehali biti, izpustili pa ga niso hoteli preje, dokler jim ni slovesno prisegel, da jih ne bo izdal, kaj so z njim počeli. Vkljub temu je prišel ta barbarski čin na uho orožništvu, ki je vso zadevo ovadilo državnemu pravdnistvu. — Ali še živimo v srednjem veku, da je pri nas mogoče tak škandalozen, naravnost barbarski dogodek?! Zares sram nas mora biti pred vsem svetom, da se more še pri nas zgoditi nekaj tako nezaslišanega, kakor je pravkar opisan slučaj, ki bi delal celo vso čast časom sv. inkvizicije. Ali se res vračajo k nam časi, ko bodo zopet plamtele svete grmade in se na njih sežigali oni, ki ne bodo trobili v farski rog?! Zares daleč je že zavedlo naše dobro in verno ljudstvo brezvestno popovski šouvanje in hujskanje proti vsemu, kar ni klerikalno! Kje na vsem svetu je še mogoča taka podivjanost, kakor se je izkazala v gori navedenem slučaju? Sram nas je v dno duše, da bo sedaj ves svet kazal na naše ljudstvo s prstom, kot na pol divji, neciviliziran narod. In vse te sranjote je kriva lopovska črna drhal, ki hoče iz našega dobrega naroda napraviti čedo fanatiziranih črnih banditov! Kdaj se bo že vendar državna oblast toliko spametovala, da bo tej bandi energično preprečila de o? Nadejamo se, da bodo zločinci v Siničnem eksemplarično kaznovani in da se to zgodi, bodemo pazili z vso vestnostjo in skrbnostjo!

OH, TI ČRNI.

Vzgleden duhovnik je boštanski župnik A. Kocijančič, ki je pred nekaj časom še po Mirni uganjal stvari, da so bili vsi ljudje zoper njega. V torek dne 17. apr. t. l. je bila ta blagoslovljena duhovna posoda v Krškem, a kakšna? Kocijančič je bil pijan, da se je valil po mestu. Ker ni imel denarja, da bi si šenal dalje kupoval vina, zahteval je na upanje in denar za cigare. Tudi okoli žensk se je nekaj lizal. Ko ga je voznik pripeljal domov, izvalil se je božji namestnik kot snežena kepa iz voza. Revežu kočijažu so pa utrgali eno krono pri vožnji. Priporočamo škofu Tonetu Kocijančiču, da mu da boljše faro, ker boštanska mu gotovo ne nese dovolj, da mora jemati po gostilnah na upanje in utrgavati vozniku na voznini.

UBOGA ŽRTEV RAZMER.

Na starem Žabjeku stanujeta zakonska Helena in Jožef Suhadolnik. Mož je priženil nezakonsko deklico Mihaelco, ki ima sedaj 6 let. Oba hodita v tovarno, deklica pa je doma. Malo je staršev, kateri bi, predno gredo od doma, svojih otrok ne ljubkovali. Ta lepa zakonska dvojica pa je delala ravno nasprotno. Mestni policiji je prišlo na uho, da se z deklico zelo grdo ravna. Dognalo se je, da jo je ljubeznjivi oči, predno je šel v tovarno, peljal v drvarnico in jo privezal. (Drvarnice so pa na starem Žabjeku bivši zapori.) Ubogo otroče je stakalo in mledovalo in s tem šele popoldne vzbudilo pozornost usmiljenih strank, ki so ubogega črvička otele in spustile na prosto. Ljubeznjivi oči ni deklici dal v "zapor" nič jedil in vode, pač pa nočno posodico. Tako je baje napravila pozneje tudi otrokova lastna mati. Ni bila pa še to dovolj velika kazen. Policija je včeraj pomilovanja vrednega otroka stariem

odvzela in ko ga je zdravnik preiskal, je konstatoval, da je bilo ubogo revše polno modrih marog. Tudi iz glave ima izpuljen šop las. Pri odvzetju otroka pa ni kanila iz nobenega očesa solzica slovesa, ampak so se čule besede: "Naj jo pa magistrat varuje, če jo jaz ne smem privezati." To se je tudi takoj obljubilo in se že izpolnjuje. — Pač, kanila je solzica slovesa, in sicer iz očesa ubogega otročeta in baje sta tudi dva uradna organa, ki sta ubožico vzela seboj in čula besede usmiljenih žensk: "O, uboga Mihaelca, otrok brez staršev!", nemo zrla v tla. Neusmiljenca se bodeta zagovarjala pred sodiščem, otrok "brez staršev" pa je sedaj v dobri oskrbi.

TRDNI RICMANJCI.

V Rimanjih so imeli dne 20. aprila t. l. 68. civilni pogreb. Nekrščenih otrok je zdaj 110. Cerkev že od sv. Jožefa ni bila nič odprta, ker katinarski župnik ne hodi več maševat. Orožniki ne prihajajo več v vas, pač je prišel incognito koprski okrajni glavar, ki je bil jako prijazen in napravil povsod najboljši vtisk.

Is očetove hiše je pobegnila 17-letna Alojzija Florjančič, hči gostilničarja Florjančiča v St. Petru pri Novem mestu. Dekle je že popolnoma razvito in jo je najbrž potegnilo v Ameriko skozi Ljubljano. Mogoče je pa tudi, da se ni odšla s Kranjskega. Florjančič Alojzija je srednje postave, temnorjavih las in rjavih oči. Oče je kot premožen mož ukrenil vse mogoče, da dobi hčer nazaj, če se še dá.

NOV PAROBROD.

Nov parobrod francoske parobrodne družbe "La Provence" je dospel v New Yorško pristanišče iz Havre v 6. dneh in 7. urah. Daljša iz Havre v New York je 3.280 milj, a ona iz Queenstown v New York pa le 2.800.

Novi parobrod je najmoderneje opremljen, ter prevedjen z signalom za silo, kakor tudi s Markonijevem brezžičnim brzojavom.

Ta parnik je bil delan v St. Nazaire na francoskem; ima 18.400 ton vsebine ter 30.000 konjskih moči. Dolg je 627; širok 65 in globok 45 čevljev. Prostora ima v 1. razredu za 400, v drugem za 204, v tretjem za 1.000 a vse skupaj za 1.604 oseb. Uslužbencev in pomorščakov je 435, toraj parobrod prenaša lahko ob vsaki vožnji 2039 oseb. Na tem modernem parobrodu izhaja dnevnik, v katerem se tiska vse po brezžičnem brzojavu došle novice iz celega sveta. Parnik je odplul iz New Yorškega pristanišča 3 t. m. zopet v Havre, ter so bili vsi prostori vže prej nego je priplul v New York razprodani.

PROŠNJA ZA OBJAVO.

Naproseni smo od nacionalnega eksekutivnega kluba socialne stranke objaviti sledeče:

Kongregacijske volitve v tem letu bodo najbolj važne, kar jih je dežela imela izza časa zadnjih let. V teh volitvah postane socialna stranka faktor, in da si pridobi poverstvo zagotovljeno ji je z ozirov, da se nje število množi dnevno. Mi toraj, upamo nabrati fond za te kongregacijske volitve, ki so velikega pomena, verujemo torej, da se bojo vse stranke finančno pripravile za boj.

Glede na to, priporočamo, da se obvesti vse strankine člane in somišljenike, da darujejo za ta fond svoto v znesku eno dnevnega zaslužka najzadnje do meseca julija. Ena tretjina te nabrane svote se razdeli na lokalne klube, druga tretjina na državno in tretja na narodno organizacijo. V državah, kjer ni državnih organizacij, porazdeli se na polovico in sicer prva polovica na lokalne klube in druga polovica na narodno organizacijo.

Priporočilo.

Nadalje priporočamo vsim socialnim glasilom, da to objavo redno oglašujejo in priporočujejo, tako da se vsi strankini člani in somišljeniki zavedajo in stopijo v boj v tej veliki borbi.

KEDOR VAM POMAGA

v nesreči in v bolezni ta vam je

tudi prijatelj!

All ni bolezen največja nesreča? Radi tega rojaki Slovenci, "VI" kateri si morate s težkim delom služiti vsakdanji kruh in kateri ste radi tega bolj nego drugi podvrženi vsakovrstnim boleznim, recite, ali vam ni v tem oziru največji prijatelj naš slavni in povsod spoštovani

Dr. E. C. Collins Medical Institute,

kateremu se toliko rojakov zahvaljuje za povrnjeno zdravje in blagostanje.

Čitajte kaj pišejo rojaki.

Veleučeni gospod!

Dajem Vam na znanje, da so me Vaša zdravila popolnoma ozdravila, če prav nisem imel upanja, da bi še kedaj ozdravil. Vi pa ste me do kraja ozdravili zato se Vam tem potom zahvaljujem za popolno ozdravljenje in vsakemu bodem priporočal Vaše izkušeno zdravljenje.

Anton Klapčič,

Box 83. Barberton, Ohio.

Mili Profesor!

Naznanjam Vam, da sem po vaših zdravilih popolnoma ozdravil. Sedaj sem zdrav in vesel kakor še nikoli. Kjer bodem živel, vedno vas hočem priporočati in hvaliti. Vaš hvalebni

Vinko Sušanj,

1214 R. Road St. McKeesport, Pa.

Velespoštovani Profesor!

Vaše pismo sem prejela ter vam naznanjam, da se sedaj dobro počutim in popolnoma sem ozdravila. Nič me sedaj ne boli, a poprej me je celo telo bolelo. Jaz sedaj tako dobro izgledam, da se mi vsaki čudi in me praša kedo me je zdravil in katera zdravila da pijem, a jaz povem vsakemu, da ste me samo vi ozdravili, a prejmi ni mogel noben doktor pomagati in mi rekel, da ne ve kakšno bo lezen inam. Ko bi me oni videli, kako sem bila slaba in mršava, vsaki mi je rekel da sem tak mršava, a vi ste me z svojo zdravilno popolnoma ozdravili. Bog vam bo to dobroto stotero poplačal. Slika bi vam takoj poslala, a niso še gotove. Za dobrih 8 dni vam jo doposljem in zahvalo. Za sedaj oštajam vaša hvaležna

Paulina Žagar,

1516 Hecla St., Calumet, Mich.

Spoštovani g. Profesor!

Vaša zdravila sem zopet domalega ponucal ter vam sporočujem, da se mi bolezen že dolgo ni več povrnila iz česar sklepam, da sem popolnoma zdrav, ker se tudi drugače počutim krepkejšega. Prepričan sem to raj, da sem popolnoma rešen svoje padavične bolezni. Za nekaj dni vam doposljem še jedno zahvalno pismo in mojo sliko.

Konečon vas pozdravljam ter ostajam vas hvaležni prijatelj.

Gregor Fabjančič,

Box 45, Large, Pa.

Slavni Dr. Collins M. I.!

Vam naznanjam o bolezni mojega deteta, katero je po vaših drugih zdravilih popolnoma ozdravilo, nobenih znakov bolezni ni več. Sedaj je čisto popolnoma zdravo, zato se vam iskreno zahvaljujem za vaš trud in zdravila ter vam ostajam hvaležna.

Ivana Šume,

Box 87, Forest City, Pa.

Iz mnogih pismenih zahval se razvidi, da največ bolnikov ozdravi ravno naš Dr. E. C. COLLINS M. I., On je edini kateri garantira za popolno ozdravljenje vseh bolezni naj si bode akutnih ali kroničnih (zastarelih).

Tajne spolne bolezni moške in ženske.

kakor zastrupljenje krvi: Sifilis — izdravi v kratkem času.

Zatoraj! Zakaj bolujete in trpite? Vse vaše bolezni trpljenja in rane točne opišite v svojem materinem jeziku — natanko naznanite koliko ste stari kako dolgo traja bolezen in vse druge podrobnosti ter pismo naslovite na sledeči naslov:

Dr. E. C. Collins Medical Institute

140 West 34th Street,

New York, N. Y.

Potem smete biti prepričani v kratkem popolnega ozdravljenja. — Za tiste kateri želijo sami osebno priti v ta zdravniški zavod, je isti odprt od 9 ure jutraj — do 6. popoldne. Ob nedeljih in praznikih 10. ure popoldne do 1. popoldne.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

62—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Importiran tobak iz stare domovine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete. J. VOKOUN,
544 Blue Island Ave.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek

—Elgin ali Waltham. \$14.00

Te vrste ura stank le

V obilo naročbo se priporoča vsem Slo-

vencem in Hrvatom dobro znani

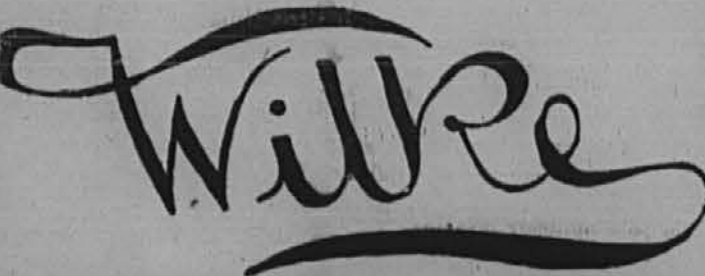
Jacob Stonich,

72 E. Madison St.

Chicago, Ill.

POROCNE SLIKE

izdeluje v najlepših pozicijah. Vsaka podoba je lepo in naravno zgotovljena. Vsakovrstne družinske in društvene slike v poljubni velikosti za nizko ceno. Tudi povečuje manjše slike v naravno velikost

The Reliable Photograph.

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

Niže podpisani priporočam Slovincem, Hrvatom in drugim bratom Slovanom svoj lepo urejeni

SALOON

z dvojnimi kegljiščem in biljar na razpolago.

Točim sveže pivo, domača in importirana vina, fine likerje in prodajam izvrstne smodke.

Prost prigrizek vedno na razpolago.

John Kumar,

na vogalu Laffin in 20 ulice in Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna. Vsak potujoši Slovenec dobro do- C. HOFBAUER.

Nazdar rojaki!

Slovincem in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Mirko Vadjina

priporoča bratom
Slovencom svojo
BRIVNICO.

390 W. 18. St. Chicago.

Največja slovanska trrdka

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene znake, gum-
be, zastavo in druge prebščine.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr.
državah, onim v Chicagi in
drugim po okolici naznanjam,
da točim v svojem novoureje-
nim "saloonu" vedno sveže
najfinejše pijače—"atlas beer"
in vsakovrstna vina. Unijske
smodke na razpolago. Vsace-
mu v zabavo služi dobro ure-
jeno kegljišče in igralna miza
(pool table). Solidna postrež-
ba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno
priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Center Ave. blizo 19
alice CHICAGO, ILL.

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsm slovenskim salonom svoja izvrst-
na vina in likerje. Ima v zalogi tudi im-
portirane, vina likerje, kakor tu-
lastnega pridelka.

P. J. DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo
iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti
mi te bodemo zadovoljili.

**Poštnim potom lahko
vlagate denar.**

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli
smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar
na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge
sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

ZADOVOLJSTVO v ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu
ali jetrah, so vedno omerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec
redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko
vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

**Trinerjevo zdravilno
grenko vino,**

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da
pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana
spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar
na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

**Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.**

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odzimate mnogo
bolezni od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi,
branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete
uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.

RAZNO.

Čuden slučaj. — V Studenčah pri Sori je pogorela v ponedeljek hiša neki Mariji Hartman. Ravno ta dan, ko je hiša pogorela, sta delala Marija Hartman in Anton Bernik je kupil hišo za 880 K, zavarovana je bila pa na 1,000 K. Ako bode zavarovalnica izplačala celo vsoto Antonu Berniku, bo ta takoj na dobičku za 120 K. Vnelo se je v dimniku, ker so preveč kurili.

Tako pride vse na dan. Zakonska Požar v Trstu sta 1903 javila na policiji, da sta okradena raznih zlatnin in denarja in da znaša njuna škoda 1,200 K. Ker sta bila zavarovalnica izplačala popolno svoto. Od tega denarja je mož dobil 200 K, žena pa je poravnala razne dolgove. Ko pa pred par dnevi ni hotela žena možu dati nekaj denarja, se je ta masčeval s tem, da je šel na policijo in povedal, da z ženo nista bila nič okradena 1903 in da sta lagala o tatvini. Seveda sta prišla zdaj oba pod ključ.

TROZVEZA V NEVARNOSTI.

Dočim je skoraj vse italijansko neodvisno časopisje odločno proti Nemčiji ter zahteva konec trozvezi, se slišijo z vladne strani pomirljivi glasovi, češ, da bi nasprotstvo z Nemčijo v slučaju komplikacij z Avstro-Ogrsko imelo za Italijo usodne posledice. Znani inrententist Barzilai pa je izjavil dopisniku pariškega "Matina": Pomagati si moramo tudi brez trozveze. Ako nam Francija, Anglija in Rusija jamčijo proti poželjivosti Nemčije po Tripolisu in proti grožnjam Avstrije in Albaniji in Macedoniji, ni dvomljivo, da bo dne 21. junija, ko potече doba trozveze, ista tudi ponehala.

NAZADNJAŠKI PAPEŽ.

O dosedanem papežu Piju X. se je v začetku govorilo, da je vnet za moderne reforme v katoliški cerkvi. Sedaj pa se je izkazalo, da je hujši nazadnjak, kakor je bil njegov prednik. Svojo srednjeveško nestrpnost kaže posebno v cenzuri. Nedavno je izšel Fogazzarov roman "Il Santo", ki razpravlja katoliške reforme. Prevedel se je takoj v vse glavne evropske jezike. V Italiji so proglašali najodličnejši cerkveni dostojanstveniki roman za strogo versko in poučno delo. Vendar ga je papež Sarto dal na indeks. Obsodba romana je novi znak za nestrpnost tendenco, ki prevladuje sedaj v Vatikanu. Papež je hotel s tem zadeti vso katoliško reformno gibanje, ki se pojavlja med katoliki v raznih deželah. Čimdalje jasneje se kaže, da se sedanji papež nagiba nazaj k duhu Pija IX. Govori se tudi, da izide v kratkem papeževa okrožnica, ki bo proklela vse teološke zmete zadnjih let, posebno vse moderne razlage sv. pisma.

ITALIJA VOHUNI PO DALMACIJI?

Nedavno je prišel na Reko parnik "Ciclop" italijanske vojne mornarice po naročene torpedovke. Pri pristaniški oblasti je poveljnik "Ciklopa" naznanil, da pride naravnost iz Benetk ter se tudi zopet vrne tja. Ko pa je parnik odplul, se je izkazalo, da je italijanski poveljnik avstrijske oblasti nalagal, kajti "Ciklop" je priplul iz Benetk v Senj ter potem križaril med dalmatinskimi otoki ter pri tem prišel tudi v zadrski zaliv. Pri tem se je opazilo, da je pri zočkah, ki imajo vojaško važnost, se posebno dolgo mudil ter tudi ni izobesil zastave. Napravil je na svojem potu velikanski ovinek, da obišče vojaško znamenite točke.

Gonja proti naprednemu učitelstvu. Od kar je g. Schwarz zasedel prestol deželnega predsedništva, zrastel je kranjskim klerikalcem greben. Fanatizirana druha! na čelu ji kranjski duhovniki, hoče ugonobiti vsakega, ki se slepo ne uklanja brutalni sili. Kranjski maziljenčci so se vrgli posebno na one učitelje, kateri, svesti si svoje svete naloge, stopajo neustrahno po poti ljudske proševte, hoteč izrgati ubogo slovensko ljudstvo iz rok okrutnih klerikalnih pijavk. Na neki obnavski šoli službuje nadučitelj,

kateri je pri šolskih oblastih, kakor tudi pri svojih tovariših radi izredne marljivosti in kolegijalnosti visoko spoštovan. Ta gospod je hotel v postnem času zadostiti svojim verskim čuvstvom ter šel k spovedi. Spovedoval ga je neki frančiškan s Štajerskega, kateri je župniku pomagal. Med spovedjo je hotel frančiškan prisiliti g. nadučitelja, da opusti čitanje "Slov. Naroda". Ker je pa g. nadučitelj trdil, da ne najde v tem dejanju nikakega pregreška, ga je začel učiti hinavščine, rekoč: Gospod, naročite si "Slovenca", ako vas obiščejo tovariši, recite jim, da ne čitate političnih listov. Ko mu je g. nadučitelj zatrjeval, da ne more lagati, mu je rekel, da naj čita nemške liste. Ko je rekel g. nadučitelj, da se mora zanimati v prvi vrsti za usodo svojih slovenskih rojakov, se je jel sveti oče sramovati svojega čina ter začel tarnati, da ne more dati tukaj gospodu nadučitelju odveze, akoravno izpovedi, da je dober katoličan in pošten človek, ker se boji g. župnika. Pridite na Štajersko, tam vas takoj odvežem, je rekel. — Nato je šla k istemu frančiškanku k spovedi njegova soproga. Razpravljala sta tudi o branju "Slov. Naroda". Frančiškan je trdil, da čita gospa "Narod" radi svojega soproga. Gospa pa je trdila, da bi čitala "Narod", ko bi ne bila poročena in bi se tudi naročila nanj, ako bi ga slučajno ne imel njen soproga. Gospe soprogi je pa vendar hotel dati frančiškan odvezo; te pa gospa ni hotela sprejeti, češ, da se smatra za ravnatoko grešnico kakor njen soproga. Frančiškan si ni znal drugače pomagati, da je poklical še g. nadučitelja k spovednici ter dal obema odvezo. Pri ločitvi pa je rekel frančiškan: "Gospod, saj mi vendar niste zamerili, jaz nisem kriv tega. Obiskal vas bom v vaši hiši, da se prijateljsko razgovoriva. Vj imate trdna načela in ste poštenjak skozi in skozi. Bog z vami." Namen dotičnega župnika je prozoren. Ker ne more g. nadučitelju do živlega, uporabil je zakramente, da bi osramotil g. nadučitelja pred farani, rekoč: Glejte ga, tak je, še odveze ne dobi pri spovedi. Da je fanatizirana masa dejansko napadala in pobijala učitelje, imamo več kot dovolj slučajev. Ker se je gosp. župniku ponesrečil ta maneuver, je hotel doseči svoj namen dne 10. apr. t. l. pri komisijonalnem ogledu v zadevi razširjenja tam. šole. G. župnik je v pričo komisarja trdil, da je zakon samo na papirju, da je nadučitelj fingiral številno obiskujočih otrok, da je škoda velikanskih žrtev, ki jih bo plačevala občina, ker je šola pod sedanjim vodstvom v skrajnem neredu, da g. nadučitelj s poukom začinja in nehava kakor se mu poljubi, da nadučitelj ne plačuje nobenih davkov, da je nadučiteljevo stanovanje (dve majhni nezdravi luknji) dovoljno. (Župnik ima pet velikih sob, po katerih se podi s svojo kuharico.) To je očitno škunvanje ljudstva proti vestnemu učitelju. Jako čudno je, da ni nobeden navzočih gospodov branil g. nadučitelja proti tako brutalnim napadom strastnega farja. Ako se bo ta gonja nadaljevala, ne bo nobeden napreden učitelj varen svojega življenja. Poleg skrajne bede, ki jo mora prenašati kranjsko učitelstvo, trpeti mora razna preganja in se izpostavlja smrtni nevarnosti. Zadnje zlo je veliko hujše od prvega. Merodajni faktorji naj se vendar zdramijo ter zagotove naprednemu učitelstvu vsaj osebno svobodo, ako mu že ne morejo dati kruha.

POZOR ROJAKI.

Kdor hoče delati vojaško prošnjo zaradi zamude orožnih vaj, naborov ali kontrolnih shodov, kdor hoče biti prost kazni, naj se zglaš pri Fr. Schaffer 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

NA PRÓDAJ.

Vae priprave za tiskarno in list "Delavski Prijatelj" kakor tudi banko. Dobi se za nizko ceno. Tozadevno vprašanja in pejsanila daja Ana Schlander 4918 Hatfield Str., Pittsburg Pa.

Konklave 1. 1903.

III.

Glavna stvar, za katero se izkrošča religioznost narodov, je slej ko prej bogastvo in politična moč rimske kurije. V ta namen je Leon XIII. ustvaril novo organizacijo, ki je razširjena po vseh deželah, kjer prebivajo katoličani. Duhovščina se je popolnoma izverila svojemu poklicu in se posvetila izključno samo političnemu delu. Vera je le sredstvo, da se obdrže pagansko obskurantni sloji na cerkveni uzdi. Ta organizacija je še le v nekaterih deželah ustvarjena in je le v malih deželah dobila oblast v roke. Ali kadar bo popolnoma izvedena, bo to strašna moč v rokah rimskih papežev in bo delala različnim državam še veliko večje težave, kakor jih dela sedaj Francija.

Za uveljavljanje naukov Kristusovih se rimska kurija še toliko ne meni, ko za lanski sneg. Meni se samo za denar in za gospodstvo in zato je izgubila že ves vpliv na vse, kar vpliva na notranje življenje narodov in jim daje smer. Duševno življenje narodov se zrcali v znanosti, v književnosti in v umetnosti, v nesebični ljubezni do bližnjega, v prizadevanju spraviti narode do višje kulture, do boljšega gnetnega stanja in na višjo нравno stopnjo. V tem oziru pa je rimska cerkev postala že tako brezpomembna in neupliva, kakor tibetanska cerkev.

Cerkvena znanost in literatura je propadla na najnižjo stopnjo. Katoliška inferijornost se nikjer tako očitno ne zrcali kakor v katoliški znanosti in umetnosti in na tem ne izpremeni nič vse impotentnozavistno klevetanje. Katoliška znanost in literatura sta dandanes samo še v posmeh vsem omikanim ljudem.

Krščanska umetnost je že davno mrtva. Duhovniško kokadajsanje proti "poganski in nenravni umetnosti" kaže le eno, kako se cerkveni kroge jeze, da se noben resen umetnik ne bavi več s cerkveno umetnostjo in da se dandanes bavijo z njo samo lačni zakotni mazači. Tudi katoličanom — izvzemši kakega kmetkega govedarja — se že stidijo tisti umotvori, ki predočujejo malone san trpinčenj ljudi. Kristus je blagoslovljal, učil in odpuščal — v cerkvah pa le kažejo podobe, kako so ga trpinčili in kako so njegovo kri prellvali. Komu niso zoprne tiste podobe, ki predstavljajo kamenanje, križanje in obglavljenje različnih apostolov; komu se ne gabiyo krvave slike, na katerih se vidi, kako so kakega svetnika pekli ali kuhali, ga ščipali z razbeljenimi kleščami, mu iztrgali jezik iz vrata ali vlekli čreva iz trebuha. Sicer pa to miso podobe resničnih dogodkov iz prvih časov kristjanstva — kajti 99% vseh legend in povesti o mučenikih je izmišljenih — pač pa so to resnične podobe iz početja katoliških inkvizitorjev. Ta umetnost ima svoje prijatelje še med kravjimi deklami, drugi ljudje jo prezirajo kot brutalnost.

Tudi cerkvena glasba je dandanes tako inferijorna vzlic vsi umetni reklami za Perosija in tam-tam-komponista Hartmanna, in tudi v vseh drugih ozirih ni cerkvena organizacija nobenega pomena več. Vsa moderna kultura je protikatoliška.

(Dalje prihod.)

Divjakom v odgovor.

Divjaki okoli krvave flike divjajo kakor blazni derviši, odkar jim je spodletel famozni njihov načrt ob času zadnje konvencije S. N. P. Jednote, hoteč dobiti v svoje roke popolno oblast te organizacije. Psujejo, rotijo in preklinjajo kakor pijani šnopsarji če se jih vrže na cesto, zabavljajo kakor tolovaj ki se mu je v zadnjem času ponesrečil lopovski njegov načrt. S tem svojim nastopom menijo udrhati po Kondi, in kadar pade ta, potem smo na konju. Preslepiti moramo najprvo javnost in ji natveziti, da ni boljših socialistov pod nobom kot so oni.

Njih točka ni le blagajna Jednote ampak vodstvo sploh, kar hočejo na vsak način spraviti pod svoje kremplje. Radi bi se pa tudi polastili nekaj tisočev tolarjev, ki si jih je Jednota v teku par let pridobila s trudom in naporom veljavnih mož, in z vstrajnostjo zavednih slovensko-ameriških delavcev.

Najbolj na poti pa je ta blagajna, kakor tudi glasilo Jednote bivšemu uredniku "Glas Svobode", t. j. Jožetu Zavrtniku. Njemu posebno se sline cede po vsem kar ni pod njegovo umazano kontrolo.

Mi ne trdimo, in nikdar trditi nismo, da mi vse znamo. Pač pa trdimo in trditi bomo da tudi Zavrtnik ne zna vsega, kar tudi nikdar znan ne bode. Naj se Zavrtnik in njega "učeni" konzorti še tako trudijo, da bi se umili in oprali, pred javnostjo, se jim to ne posreči, kajti ostane jim za večne čase vzgan v čelo sramoten pečat efijaltstva in, da se bode vsak zaveden slovenski delavec v bodoče s studom in gnjusom obrnil od roparske bande — ala Zavrtnik.

Njihov nastop je bil od začetka neodkritosrčen in hinavski, vendar se jim je posrečilo speljati na led par socialistov, ki so že od začetka fraternizirali in kovali z njimi razne naklepe. Še predno se je rodil letak, očitala se je Konda, da nosi socijalno zastavo, katero mu morajo odvzeti, ako je ne bo dal z lepa, vzamejo mu z grda. Privatna pisma so kar svigala iz kraja v kraj, sosebno vroča je bila žica med Virden-om in Chicago. Tudi pošta je morala rabiti dve vreči le za to. Mi smo znali za vse te spletkarije že davno poprej, a molčali smo, dolgo molčali z upanjem, da se mirnim potom poravna, ker pa je ta grda njihova igra postajala od dne do dne nesramnejša, pričeli smo svari-ti delavstvo naj ne zaupa njih sladkim besedam, češ, oni se ne bore za koristi in pravice delavstva, marveč za svoje grde koristi. — Njim se gre samo za tolar, vse drugo jim je postranska stvar. Ali ni to največje lopovstvo in banditstvo. Večna sramota in prokletstvo naj zadene take voditelje z izdajskimi načeli.

Zavrtnikova famozna ideja je, podaviti vse one, ki imajo samo ta greh, da so drugega mišljenja kakor on, in ki ne mečejo tolarjev v njegovo brez dna, farski jednako malho.

To so torej v pravem pomenu besede oni do mozga podivjani "socialisti". Kakor je nekdanja nahujskana katoliška druhal pobijala drugoverce samo zato, ker niso bile katoličani, ravno tako bi se godilo dan danes, če bi imeli ti lopovi v rokah moč. "Proletarec", list za interese delavskega ljudstva, je klasičen dokaz te naše trditve. Korajžni Simon piše, da je Petrič veliko pripomogel, da se je ustanovila Jednota. Ubogi reveček! Poglej njegove, talerat z loparjem skupaj zmetane članke, in takoj bodeš imel sliko njegovega delovanja. Da resnica v oči bode tudi Simona, je razvidno iz tega, da bi on rad onim, ki so v istini veliko žrtvovali za vstanovitev Jednote kakor gg. Medica, Klobučar, Mladič, Konda in drugi vzeli poštenje in lopovom okolu krvave flike na hrbet obesil.

Zagotovljamo Vas, zlasti klavnega Zavrtnika, ki se je prvi lotil izsesavati delavce, da mu bomo v bodoče z vso odločnostjo in brezobzirnostjo stopili nasproti, a tudi naj bodo mazači zagotovljeni, da bodo naše strele in pušče še bolj otrovane in strupene, kakor so bile do sedaj in da bodo zadele v živo meso in skelele bolj nego kedaj popred. Marsikateri njih mazačev in podrepičkov, ki smo jih do sedaj puščali v miru, bo moral bridko občutiti pezo naše pesti in ostrost našega orožja. *Pardona ne bomo poznali več!* Vso gnjilobo, ki je kupo-ma nametana v njih smrdljivem brologu, bomo spravili na svetlo brez ozira na levo ali desno, prijemali jih bomo vsigdar tam, kjer so najbolj občutljivi, da bodo kar tulli od boli, gnjeva in sramu. Zato-raj na svidanje.

Za oglase, dopise in njih vsebine ni od govorno ne uredništvo ne upravnštvo.

HUSPOSKA BRATJE. Slovenski fotografioni atelije mej Slovenci dobro znan. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah.
1841 Euclid Ave.
CLEVELAND, O.

ROJAKI **POZOR!**
1000 mož potrebujeva v
Silver Saloon

461-463, 4th St. San Fran. Cal. za piti fino Wieland-ovo pivo, kalifornijsko vino in najboljše žganje in kaditi najfinejše unijske smodke. Prigrizek prost in igralne mize na razpolago. Rojaki dobe hrano in stanovanje.

BRATA JUDNICH,
San Francisco, Cal.

Telefon urada Main 39. Telefon stanovanja 228-Y.

Dr. F. E. Hicklin
La Salle, III.

Se priporoča tu živečim Slovanom. Urad ima nad Strausovno prodajalno.

Ozdravljenje oči je moja posebnost.

Vaclav Donat

izdeluje neopojne pijače — sodovico in mineralno vodo.
576 W. 19. St. Telefon, Canal 6296

PRAVA POT DO DENARJA.

Hranite ga, ter vložite ga na zanesljivo banko, kjer bode varen.
Popolnoma zanesljivo vložjen je v

INDUSTRIAL SAVINGS BANK
652 Blue Island Ave.

Ustanovljena 1890.

VSAKO SOBOTO ODPRTO DO 8 URE ZVEČER.

STARA IN IZKUŠENA
CUNARD LINE
ustanovljena leta 1840.

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN
GIBELALTAR, GENOVA, NAPEL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI
PARNIKI NA DVA VIJAKA
"CARPATHIA" 13,600 ton.
"SLAVONIA" 10,600 ton.
"PANNONIA" 10,000 ton.
"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo
NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navedila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščejo agentje!
F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn Str. CHICAGO.

Zastonj dobite

Veliko sliko, ako naročite dvanaest kabinetnih slik, pri fotografu

J. F. Maly,
570 W. 18. Str.

Dobro delo, zmerne cene.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.
320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar. Iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celem svetu sosebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zastopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

To tvrdko zastopa tudi M. V. Konda v Chicago. Ill. 657 W. 18 Str., ter se vabijo rojaki, da se zaupno na njega obrnejo.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov iztirati svoje, močje se popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

COLORADO SLOVI PO SVOJI RODOVITOSTI

NAJUGODNEJŠA VOŽNJA
V NJO JE

Denver & Rio Grande R.R.

vožnja predočiva najlepši razgled.

Colorado je najrodovitnejša dežela pod soincem, in nikdo naj ne zamudi prilike se tam nastaniti kot kmetovalec.

Znižano vožnje ceno dne 7. aprila 1906.

Pišite po vožnje listke in pojasnila.

S. K. HOOPER, G. P. & T. A. R. C. NICHOL, General Agent
Denver, Colo. 242 Clark Str., Chicago.

Znižane cene za

Naseljence

Samo \$2.00 več kot v eno stran za tje in nazaj.

Vsak torek (znižana cena \$7.00) iz St. Paul, Minneapolis, in DULUTH, MINN., NORTH DAKOTA, MANITOBA, WESTERN ONTARIO IN ZAPADNO CANADO.

Vsak prvi in tretji torek v februarju, Marcu, aprilu, maju, juniju, septembru, oktobru, in novembru v razne kraje v MONTANO, IDAHO, ZAPADNI DEL OREGONA, VZHODNI DEL WASHINGTONA IN VSHODNO BRITISH COLUMBIA

Veliki severozapad je kraj za vsacega. Gotova letna z najboljšimi trgi, kjer se nahaja še veliko bogate zemlje po raznih okrajih po primerno nizki ceni.

Za proste brošure in informacije pišite na C. W. MOTT, Gen. Emigration Agent St Paul, Minn.

SPALNI VOZOV ZA TURISTE NA
NORTHERN PACIFIC ŽELEZNICI

Glede vožnje pa obrnite na

A. M. CLELAND,
Gen. Passenger Agent,
St. Paul, Minn.

C. A. MATHEWS,
208 S. Clark Street,
Chicago, Ill.